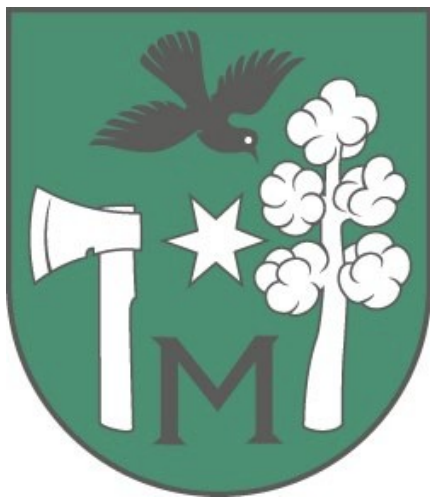

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
MESTEČKO
SPRÁVA
O HODNOTENÍ ÚPD

ECOCITIES

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE – ÚZEMNÝ PLÁN OBCE MESTEČKO

Obsah

A. Základné údaje.....	2
I. Základné údaje o obstarávateľovi.....	2
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	3
B. Údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia.....	5
I. Údaje o vstupoch.....	5
II. Údaje o výstupoch.....	13
C. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia.....	16
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia.....	16
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	13
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	36
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.....	44
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom).....	48
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia.....	52
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení.....	53
VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie.....	54
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali	60
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	60
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa	60

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

Obec Mestečko

2. Sídlo

Obecný úrad Mestečko, 020 52 Mestečko 118

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD

Ján Hlinka, starosta obce

Obecný úrad Mestečko

020 52 Mestečko 118

tel.: 042 / 4692039

e-mail: starosta@obecmestecko.sk

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD a ÚPP:

Ing. Marcela Čelková

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE MESTEČKO – NÁVRH

2. Územie

Kraj: Trenčiansky

Okres: Púchov

Obec: Mestečko

Katastrálne územie: Mestečko

3. Dotknuté obce

- Obec Dohňany, 020 51 Dohňany 68
- Obec Záriečie, 020 52 Záriečie 190
- Obec Zubák, 020 64 Zubák 164
- Obec Vydrná, 020 53 Vydrná 51

4. Dotknuté orgány

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány vyplývajúce z §140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

- Trenčiansky samosprávny kraj, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín
- Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Nám. slobody 6, 810 05 Bratislava
- Ministerstvo obrany SR, Správa nehnuteľného majetku a výstavby, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Okresný úrad Trenčín, Odbor výstavby a bytovej politiky, Oddelenie územného plánovania, Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
- Okresný úrad Trenčín, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
- Okresný úrad Trenčín, Odbor opravných prostriedkov, Referát pôdohospodárstva, Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
- Okresný úrad Trenčín, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Hviezdoslavova 3, 911 49 Trenčín
- Krajský pamiatkový úrad Trenčín, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín

- Okresný úrad Považská Bystrica, Pozemkový a lesný odbor, Centrum 1/1, 017 01 Považská Bystrica
- Okresný úrad Púchov, Odbor krízového riadenia, Štefánikova 820, 020 01 Púchov
- Okresný úrad Púchov, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Štefánikova 820, 020 01 Púchov
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Slovenských partizánov 1130/50, 017 01 Považská Bystrica
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru, Stred 46/6, 017 01 Považská Bystrica
- Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici, ul. 9. mája č. 2, 975 90 Banská Bystrica

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo v Mestečku

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Riešenie Územného plánu obce Mestečko nemá žiadne cezhraničné vplyvy.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda

Vzhľadom k skutočnosti, že v zastavanom území obce sú len minimálne disponibilné priestorové rezervy pre novú zástavbu, bolo potrebné vymedziť nové rozvojové plochy aj mimo zastavaného územia obce.

V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené kompaktné plochy, priamo nadväzujúce na zastavané územie obce, ako aj zvyškové plochy väčších záhrad a prieluky v zastavanom území obce.

V zastavanom území obce sa nachádzajú navrhované rozvojové plochy č. 3, 8 a prieluka. Miera využiteľnosti týchto plôch bude podmienená záujmom vlastníkov záhrad za existujúcimi rodinnými domami o ich využitie pre výstavbu. Napriek polohe mimo zastavaného územia obce majú v súčasnosti aj pozemky v navrhovaných rozvojových plochách č. 4, 5, 6, 7, 9, 10 charakter záhrad a reálne sa využívajú ako pridoimové záhrady a záhumienky.

Záberom najkvalitnejšej pôdy v danom katastrálnom území podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. nie je možné sa vyhnúť. Najkvalitnejšia pôda sa nachádza práve na východnom okraji zastavaného územia obce, kde sú z hľadiska dostupnosti územia a topografie jedine vhodné podmienky na výstavbu. Ide však o pôdu 6. a 7. skupiny kvality, ktorá sa spomedzi 9. skupín kvality zaraďuje medzi menej kvalitné pôdy.

Podľa druhu pozemku záberov ide prevažne o záhrady a trvalé trávne porasty. Poľnohospodárska pôda nie je zúrodnená hydromelioračnými opatreniami. Časti rozvojových plôch č. 3, 5, 8, 9, 10 zasahujú mimo poľnohospodársku pôdu, resp. sú už čiastočne zastavané, čo je zohľadnené v tabuľkovej bilancii.

Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných rozvojových plochách pre bývanie bude oproti uvádzaným bilanciám nižší, a to asi o 50%. Predpokladá sa, že zábery poľnohospodárskej pôdy budú len na zastavané plochy objektov a pozemky pod cestami. Na zastavanú plochu 1 rodinného domu bude pripadať max. 200 m², na 1 chatu podstatne menej.

Rozvojové plochy sú rozdelené do dvoch návrhových etáp výstavby podľa predpokladanej postupnosti výstavby. Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority. Ďalšie rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy.

Celkový záber poľnohospodárskej pôdy je 14,2360 ha. Všetky rozvojové plochy a prieluky určené pre bývanie.

Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov a v zmysle jeho vykonávacej vyhlášky č. 508/2004 Z. z. Tabuľka je spracovaná v súlade so vzorom tabuľky v prílohe č. 4 uvedenej vyhlášky. Najkvalitnejšie pôdy v danom katastrálnom území sú označené podčiarknutím.

Tab. Prehľad o štruktúre pôdneho fondu v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely

Číslo Lok.	K.ú.	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera PP			
				spolu	BPEJ	výmera ha	z toho v ZÚO
1	Mestečko	bývanie	0,2826	0,2826	<u>0712003/5.</u>	0,2826	0
2	Mestečko	bývanie	0,2688	0,2688	0782682/9.	0,2688	0
3	Mestečko	bývanie	1,0080	0,9850	<u>0712003/5.</u> <u>0770243/6.</u>	0,9624 0,0226	0,9624 0,0226
4	Mestečko	bývanie	0,3547	0,3547	0782682/9. <u>0712003/5.</u> <u>0770243/6.</u>	0,3015 0,0255 0,0277	0
5	Mestečko	bývanie	0,6119	0,5933	0778262/8. 0782683/9.	0,4565 0,1368	0
6	Mestečko	bývanie	0,3550	0,3550	0778262/8.	0,3550	0
7	Mestečko	bývanie	0,8066	0,8066	0778262/8.	0,8066	0
8	Mestečko	bývanie	2,1150	1,8287	<u>0770243/6.</u> <u>0712003/5.</u>	0,7889 1,0398	0,7889 1,0398
9	Mestečko	bývanie	2,5540	2,3002	<u>0770243/6.</u>	2,3002	0
10	Mestečko	bývanie	4,7510	4,2717	<u>0770243/6.</u> <u>0712003/5.</u>	3,4132 0,8585	0
11	Mestečko	bývanie	1,1470	1,1470	<u>0770243/6.</u> 0782672/9. <u>0712003/5.</u>	1,0954 0,0430 0,0086	0
prieľuky	Mestečko	bývanie	0,1990	1,0424	0778262/8. <u>0712003/5.</u>	0,9564 0,0860	0,9564
Spolu				14,2360			

Vysvetlivky: ZÚO = zastavané územie obce

2. Voda

Požiadavky na zásobovanie pitnou vodou

V obci Mestečko bol vybudovaný verejný vodovod v roku 1972. Zdrojom vody boli pôvodne pramene Močiare a Príkra bukovina (Mestečko - prameň Bukoviny) o výdatnosti 1,01 l/s, z ktorých sa voda akumulovala vo vodojeme 1x50 m³. V súčasnosti sa ako zdroj vody využívajú pramene Záriečie-Klečenec (z prameňov sú využívané 3 s priemernou výdatnosťou 5,67 l/s a min. výdatnosťou 2,8 l/s). Pre vodovod je využívaný vodojem v obci Záriečie 1x150 m³, ktorý je osadený na kóte 378,00/374,70 m n.m. Vodojem je určený pre I. tlakové pásmo Záriečie a obec Mestečko. Na verejný vodovod je napojených 80,2% domov. Vodovod je z rúr PVC D110 a 100 mm, kratšie úseky sú aj z rúr z materiálu liatina, PE. Prívodné potrubie z obecného vodovodu Záriečie sú z rúr PVC D110.

Zásobovanie navrhovaných obytných ulíc pitnou vodou sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná.

V rámci hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie bol vypracovaný podrobný výpočet súčasnej potreby vody pre súčasný rozsah zastavaného územia, ako aj budúcej potreby vody podľa rozsahu navrhovanej zástavby. Podľa tohto výpočtu sa ročná potreba vody zvýši z 30 441 m³ na 43 526 m³ v roku 2040 – v prípade úplného obsadenia všetkých navrhovaných nových rozvojových plôch. V nasledujúcej tabuľke je uvedená stručná rekapitulácia potreby vody.

Tab. Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Návrh. potreba vody
Ročná potreba vody (m ³ /r)	30 441	43 526
Priemerná potreba vody Q _p (l/s)	0,965	1,380
Max. denná potreba vody Q _m (l/s)	1,931	2,760
Max. hodinová potreba vody Q _h (l/s)	3,475	4,969

3. Suroviny

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne výhradné ložiská, dobývacie priestory, ložiská nevyhradených nerastov ani prieskumné územia. Nie sú tu vyznačené prieskumné územia.

Z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nevyplývajú osobitné požiadavky na spotrebu miestnych surovinových zdrojov.

4. Energetické zdroje

Elektrická energia

Riešeným územím prechádza koridor nadzemného elektrického vedenia VVN 110 kV č. 7778 z Považskej Bystrice. Západne od hranice k.ú. Mestečko prechádza koridor nadzemného elektrického vedenia VVN 220 kV č. V270 Považská Bystrica – št. hranica SR/ČR (Lískovec), ktorý má byť v súlade s nadradenou ÚPD rezervovaný pre elektrické vedenie ZVN 400 kV v trase existujúceho koridoru 220 kV.

Obec Mestečko je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami z vonkajšieho vedenia VN 22 kV č. 204 z elektrizačnej siete Stredoslovenskej distribučnej, a. s. Kmeňové elektrické vedenia VN 22 kV sú trasované po severnom okraji obce, paralelne so železničnou traťou. Z vonkajších elektrických vedení VN 22 kV odbočujú vonkajšie prípojky k 5 transformačným staniciam.

Z hľadiska plánovaného rozvoja a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebudú existujúce transformačné stanice pri ich súčasnom výkone postačovať. Rozmiestnenie existujúcich transformačných staníc je priaznivé aj z hľadiska navrhovaných rozvojových plôch. Nie je preto potrebné zriaďovanie nových transformačných staníc, ale len úprava ich výkonových parametrov.

Výkon transformačných staníc TS 6059 a TS 6060 je potrebné zvýšiť na 630 kVA. Uvedené transformačné stanice budú pokrývať 90% zvýšenia energetickej bilancie, vyplývajúcej z návrhu nových rozvojových plôch (č. 3 – 10). Pre bezkolízne stavebné využitie rozvojovej plochy č. 9 je eventuálne vhodné premiestnenie transformačnej stanice TS 6060 až na okraj príslušnej rozvojovej plochy, smerom k elektrickému vedeniu VN 22 kV č. 204 a zrušenie úseku nadzemného elektrického vedenia VN 22 kV (prípojky). Nároky rozvojových plôch č. 1 a 2 je možné pokryť z transformačnej stanice TS 6058 bez potreby zvýšenia jej výkonu. Pre rozvojovú plochu č. 11 sa využijú kapacitné rezervy príľahlej transformačnej stanice TS 6061.

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. Pri maximálnom využití kapacít navrhovaných rozvojových plôch bude celkový maximálny prírastok spotreby elektrickej energie 382 kW. Je bilancovaný v nasledujúcej tabuľke.

Tab.: Energetická bilancia navrhovaných rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita (b.j.)	Požadovaný výkon Pp (kW)
1	2	6
2	2	6
3	8	25
4	3	9
5	6	19
6	2	6
7	3	9
8	18	57

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita (b.j.)	Požadovaný výkon Pp (kW)
9	26	82
10	43	135
11	7	22
prieluky	2	6
Spolu		382

Zemný plyn

Obec Mestečko nie je plynofikovaná. Po južnej hranici katastrálneho územia prechádza vysokotlakový plynovod PL Lednické Rovne – Strelenka DN 500 PN 40.

Vzhľadom k technickej náročnosti sa s plynofikáciou obce uvažuje až v II. etape, resp. v závislosti od investičných zámerov SPP. V rámci projektu výstavby vysokotlakového plynovodu Dulov – Strelenka sa počítalo s vysadením vysokotlakovej plynovodnej prípojky z uvedeného plynovodu na hrebeni hôr pred obcou Záriečie. Mala byť ukončená v regulačnej stanici RS 3500 m³/h, ktorá by bola situovaná medzi obcami Lúky a Záriečie. Z tejto regulačnej stanice by boli zásobované zemným plynom prostredníctvom prepojujúcich strednotlakových plynovodov aj obce Lúky, Lazy pod Makytou. S týmto riešením sa počíta aj v územnom pláne susednej obce Lazy pod Makytou. V návrhu územného plánu obce Záriečie sa však s plynofikáciou neuvažuje. Prijateľnejším riešením je zásobovanie z existujúcej regulačnej stanice RS v Lysej pod Makytou, ktorá však nebola sprevádzkovaná. Podmieňujúcim predpokladom je v tomto prípade vybudovanie prepojujacieho strednotlakového plynovodu cez obce Lysá pod Makytou, Lúky a Záriečie v dĺžke 10 km. Prepojujací strednotlakový plynovod sa navrhuje o svetlosti potrubia D 160. Rozvody plynu v obci budú vybudované ako strednotlakové rozvody plynu D 90, D 63, D 50.

Spotreba zemného plynu bola vypočítaná podľa Technických podmienok prevádzkovateľa distribučnej siete. Pre odberateľa v kategórii domácnosť (IBV) sa uvažuje s využitím zemného plynu na varenie, vykurovanie a na prípravu teplej úžitkovej vody (TÚV). Územie podľa STN 73 0540-3 patrí do teplotnej oblasti 2. $HQ_{IBV} = 1,4 \text{ m}^3/\text{hod}$, $RQ_{IBV} = 2425 \text{ m}^3/\text{rok}$. Spotreba plynu sa predpokladá pre existujúcu obytnú zástavbu a navrhované plochy s obytnou funkciou. Takto vypočítaná ročná spotreba zemného plynu je 695 975 m³/rok.

Tab.: Rekapitulácia prírastku spotreby zemného plynu

Číslo rozvoj. plochy	Kapacita	Max. hodinový odber zemného plynu Q_H (m ³ /hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q_R (m ³ /rok)
1	2	2,8	4850
2	2	2,8	4850
3	8	11,2	19400
4	3	4,2	7275
5	6	8,4	14550
6	2	2,8	4850
7	3	4,2	7275
8	18	25,2	43650

Číslo rozvoj. plochy	Kapacita	Max. hodinový odber zemného plynu Q_H (m ³ /hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q_R (m ³ /rok)
9	26	36,4	63050
10	43	60,2	104275
11	7	9,8	16975
prieluky	2	2,8	4850
Spolu		170,8	295850
existujúca zástavba	165	231	400125
Celkom		401,8	695975

Nakoľko sa s plynofikáciou obce počíta len vo vzdialenejšom časovom horizonte, je žiaduce, aby sa na výrobe tepla výraznejšou mierou podieľali alternatívne a obnoviteľné zdroje energie. V súlade s princípmi udržateľného rozvoja je pasívne i aktívne využitie slnečnej energie kolektormi na budovách a energetické zhodnotenie obnoviteľných zdrojov energie, najmä biomasy.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Nadradená dopravná infraštruktúra

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Mestečko veľmi výhodnú polohu na multimodálnom dopravnom koridore. Koridor zabezpečuje prepojenie ďalších multimodálnych dopravných koridorov transeurópskych sietí Bratislava – Žilina - Košice – Užhorod (na území SR) a Transeurópskej magistrály v smere sever – juh (na území ČR). Reprezentuje ho cesta I/49 a významná železničná trať – ako súčasť koridoru Rýn – Dunaj.

Cesta I/49 zabezpečuje prepojenie diaľnice D1 s mestom Púchov a ďalej pokračuje riešeným územím do Českej republiky. Z hľadiska riešeného územia zabezpečuje jeho spojenie s okolitými obcami i okresným mestom. Je vedená stredom zastavaného územia obce. V riešenom území je upravená v kategórii C 9,5(7,5)/70.

V zmysle nadradenej ÚPD sa navrhuje koridor pre rýchlostnú cestu R6 v kategórii R 22,5/80 Púchov – štátna hranica SR/ČR. Rýchlostná cesta je trasovaná na svahu, západne od zastavaného územia obce, paralelne so železnicou. V súčasnosti ešte v procese EIA nie je odsúhlasený definitívny variant trasy. Južne od obce Mestečko sa počíta s napojením plánovanej rýchlostnej cesty R6 na cestu I/49 mimoúrovňovou križovatkou.

Riešeným územím v tangenciálnej polohe voči zastavanému územiu prechádza elektrifikovaná železničná trať č. 106 Púchov – Horní Lideč. Najbližšia zastávka na trati je v obci Záriečie, ktorá je situovaná v pešej dostupnosti aj z obce Mestečko. V budúcnosti sa predpokladá modernizácia železničnej trate - zmena trakčnej sústavy z 3 kV na ~25 kV, 50 Hz, zvýšenie súčasnej traťovej rýchlosti a modernizácia železničnej stanice s vybudovaním parkoviska. Križovanie železnice s miestnou cestou je riešené mimoúrovňovým podjazdom pod železnicou.

Najbližšie dopravné letiská pre osobnú dopravu sa nachádzajú v Piešťanoch, Trenčíne a Žiline.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu miestnych ciest

Kostru dopravnej siete obce Mestečko tvorí cesta I/49, ktorá má v zastavanom území funkciu zbernej cesty funkčnej triedy B1. Z nej sa odpája niekoľko vetiev ciest funkčnej triedy C3, D1. Viaceré miestne cesty nevyhovujú – majú nedostatočné šírkové parametre alebo nevyhovujúci povrchový kryt vozovky.

Existujúce miestne cesty funkčnej triedy C3 sa dobudujú, resp. upraví v kategóriách MOK 6,5/30, prípadne MOK 6(7)/30. To predpokladá rekonštrukciu a šírkové úpravy nevyhovujúcich úsekov miestnych ciest. Ostatné cesty funkčnej triedy D1 predstavujú len kratšie úseky, ktoré budú prebudované tak, ako to umožňujú priestorové pomery. Rozvojové plochy č. 6 a 7 budú prístupné z predĺženia miestnej cesty funkčnej triedy C3, kategórie MO 6,5/30, v trase existujúcej poľnej cesty. Pre ostatné rozvojové plochy č. 3, 4, 5, 8, 9, 10 je potrebné vybudovať nové miestne cesty, resp. upokojené cesty funkčnej triedy D1. Celková dĺžka navrhovaných ciest predstavuje 3215 m.

Navrhované miestne cesty sú riešené prevažne ako dopravné okruhy a priebežné cesty. Zokruhuje sa s existujúcimi cestami. Na ukončení existujúcich a navrhovaných slepých ciest s dĺžkou nad 100 m, ktoré nie je možné zokruhovať, by sa mali vybudovať obratiská. Dopravné riešenie pripojení (tvary novonavrhovaných križovatiek, úpravy existujúcich križovatiek, pripojenia, vjazdy) do nových rozvojových plôch sa upresní na základe dopravno-inžinierskeho posúdenia a výsledkov dopravného prieskumu.

Poľnohospodárske a lesné pozemky v katastrálnom území sú sprístupnené poľnými a lesnými cestami. Hlavné poľné cesty sa navrhujú rekonštruovať v parametroch P4,5/30 (podľa ON 736118) s výhybnami, ostatné v parametroch P3,5/30, resp. P3,0/30.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu nemotoristických komunikácií

Chodník je vybudovaný na prieľahu cesty I. triedy zastavaným územím obce. Chodník je jednostranný, v dostatočnej šírke. Ďalej kontinuálne pokračuje do obce Záriečie.

V nových rozvojových plochách sa vybudujú aspoň jednostranné chodníky so šírkou min. 1,5 m pozdĺž navrhovaných miestnych ciest funkčnej triedy C3. V uliciach s navrhovanými upokojenými cestami (zjazdovými chodníkmi) nie je segregácia dopravy nevyhnutná.

Cyklistické trasy v riešenom území nie sú vybudované ani vyznačené. V zmysle nadradenej ÚPD sa počíta s cyklistickými komunikáciami v úsekoch Púchov – Lysá pod Makytou - št. hranica SR/ČR, Lúky - Lazy pod Makytou - št. hranica SR/ČR. Vzhľadom na intenzitu dopravy na ceste I/49 je nevyhnutné vybudovať tu samostatnú, dopravne segregovanú cyklistickú komunikáciu. Cyklotrasa sa plánuje v dvoch vetvách – jedna pozdĺž cesty I/49 a druhá bude vedená zväčša v blízkosti Bielej vody. Cyklistické komunikácie budú slúžiť pre dochádzku za prácou, občianskou vybavenosťou, ale i pre rozvoj cykloturistiky.

Nároky na zariadenia cestnej dopravy

Verejné plochy statickej dopravy sa nachádzajú v ťažiskových priestoroch pri zariadeniach občianskej vybavenosti (pri obecnom úrade, pohostinstve, bytových domoch). Ide len o

neorganizované parkoviská - rozšírenie spevnenej plochy bez vyznačenia stojísk. Kapacitne však postačujú súčasným potrebám. Navrhuje sa rekonštrukcia existujúcich odstavných plôch a vybudovanie odstavných plôch (parkovísk) pri zariadeniach občianskej vybavenosti, osobitne pri cintoríne a materskej škole.

Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory ciest - zatrávnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov aj bytových domov – v garážach alebo na spevnených plochách. S týmto riešením sa počíta aj v navrhovanej obytnej zástavbe. Na pozemku každého rodinného domu musí byť zabezpečená možnosť odstavenia minimálne dvoch osobných vozidiel.

Parkoviská bude ďalej potrebné budovať pre potreby prípadných nových zariadení občianskej vybavenosti. Ich lokalizácia sa predpokladá najmä v centrálnej zóne obce.

V obci sú dve autobusové zastávky. Funkciu zastávkových pruhov plnia rozšírenia cesty. Ďalšia zastávka, zabezpečujúca dostupnosť severozápadného okraja obce Mestečko, je v obci Záriečie. Pokrytie zastavaného územia a jeho navrhovaného rozšírenia zastávkami hromadnej dopravy je dostatočné. Nové zastávky nie sú nenavrhované.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie

Nepredpokladá sa vznik žiadnych veľkých ani stredných zdrojov znečistenia ovzdušia. Nenavrhujú sa žiadne nové plochy pre výrobné prevádzky. V obytnom území obce a jeho navrhovanom rozšírení je podľa záväzných regulatívov povolená len drobná remeselná výroba a výrobné služby bez negatívnych a rušivých vplyvov (aj to len mimo centrálnej zóny obce). Uvedené opatrenia predstavujú účinnú prevenciu znečisťovania ovzdušia zápachom a škodlivými látkami.

2. Voda

Odkanalizovanie a čistenie splaškových vôd

V obci je čiastočne vybudovaná kanalizačná sieť, ktorá je riešená ako delená sústava. Nebola uvedená do prevádzky, preto sa odpadové vody zhromažďujú do žump rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a výroby a sú likvidované individuálne vlastníkami nehnuteľností. Vybudovaný je aj kanalizačný zberač Dohňany – Mestečko.

Systém existujúcej kanalizácie obce sa zachováva. Navrhuje sa dobudovanie kanalizácie v celej obci, ako aj odkanalizovanie všetkých nových rozvojových plôch. Splaškové vody budú odvádzané kanalizačným zberačom Dohňany – Mestečko a ďalej kanalizačnými systémami obce Dohňany a mesta Púchov do čistiarne odpadových vôd Púchov.

Kanalizačný systém je riešený ako gravitačná kanalizácia. Gravitačné stoky budú vybudované z rúr PVC DN 300. Sú riešené ako vetvový systém. Potrubie splaškovej kanalizácie bude v existujúcich a navrhovaných uliciach umiestnené pod vozovkou; na uliciach s väčšou šírkou je možné umiestnenie do zeleného pásu.

Návrhové množstvo splaškových odpadových vôd bolo vypočítané odvodením z výpočtu potreby pitnej vody. Za predpokladu úplného obsadenia všetkých nových rozvojových plôch novou výstavbou, navrhovaných v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii, bude ku koncu návrhového obdobia územnoplánovacej dokumentácie (r. 2040) ročné množstvo splaškových vôd predstavovať 43 526 m³.

Tab. Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Návrh. množstvo splaškových vôd	
Ročné množstvo splaškových vôd Q_r (m^3/r)	43 526
Priemerné denné množstvo splašk. vôd Q_p (l/s)	1,380
Max. denné množstvo splaškových vôd Q_m (l/s)	2,760
Max. hodinové množstvo splaškových vôd Q_h (l/s)	4,969

3. Odpady

Zber a likvidácia netriedeného komunálneho odpadu sa zabezpečuje na regionálnu skládku odpadu v Lednických Rovniach - Podstraní. V obci je zavedený triedený zber druhotných surovín a prevádzkovaný zberný dvor.

V návrhu územného plánu obce sa za vhodné považuje rozširovať triedený zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať, zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment separovaných komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce, okresu a kraja. Odporúča aj v navrhovaných uliciach rozmiestniť zberné nádoby na zber triedeného odpadu.

Rastom počtu obyvateľov v území v zmysle riešenia navrhovaného v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii do konca návrhového obdobia dôjde aj k nárastu potenciálnej produkcie komunálneho odpadu. V prípade súčasne navrhovaného opatrenia zvýšenia podielu zhodnocovaného odpadu by sa množstvo ďalej nezhodnocovaného (skládkovaného) odpadu nezvýšilo.

ŠGÚ DŠ eviduje v riešenom území jednu upravenú skládku odpadu (za železnicou). Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia počíta s úplnou rekultiváciou drobných skládok odpadu.

4. Hluk a vibrácie

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku určuje vyhláška č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Zastavaným územím obce Mestečko prechádza cesta I/49 a ďalej od obce aj železničná trať. Hodnotená ÚPD definuje podmienku, aby pred začatím výstavby budov pre bývanie a občiansku vybavenosť v blízkosti cesty I/49 boli posúdené nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle uvedenej vyhlášky. V prípade potreby musia byť navrhnuté a investorom realizované aj opatrenia na elimináciu nepriaznivých účinkov dopravy (hluku a vibrácií).

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná – celé riešené územie spadá do oblasti so stredným radónovým rizikom. V územnoplánovacej dokumentácii je stanovená

podmienka, aby pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom bolo zabezpečené meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a na základe výsledkov merania sa realizovali stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podložia.

Podľa prílohy A.2 STN 73 0036 Seizmické zaťaženia stavebných konštrukcií je riešené územie zaradené do 7° MSK-64.

Navrhované riešenie hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá vznik nových zdrojov žiarenia.

6. Doplnujúce údaje

Údaje o iných výstupoch v podobe zásahov do prostredia nie sú v rozsahu územia riešeného územného plánu obce Mestečko relevantné.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Mestečko (okres Púchov, Trenčiansky kraj) leží na styku Javorníkov a Bielych Karpát uprostred doliny Bielej vody. Prevažne odlesnený pahorkatinný, po obvode vrchovinný povrch tvoria druhohorné a treťohorné horniny. Les je v južnej a severnej časti katastrálneho územia. Nadmorská výška riešeného územia je od 300 do 650 m n.m., stred obce je vo výške 325 m n.m. Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. celým katastrálnym územím obce. Katastrálne územie je celistvé, má kompaktný tvar a výmeru 542,3 ha. Hustota osídlenia dosahuje 96,3 obyvateľov na km², čo je mierne pod úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²). Riešené územie hraničí s nasledujúcimi katastrálnymi územiami:

- na východe s k.ú. Dohňany a k.ú. Zbora (m.č. obce Dohňany)
- na západe s k.ú. Záriečie
- na juhu s k.ú. Zubák
- na severe s k.ú. Vydrná

Katastrálne hranice prebiehajú bez nápadných ohraničujúcich prvkov lesnými porastmi a trvalými trávnyimi porastmi. Na východe hranica rozdeľuje zástavbu urbanisticky zrastených sídelných celkov Mestečko a Záriečie.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Reliéf a horninové prostredie

Z hľadiska geomorfologického členenia patrí riešené územie do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie vonkajšie Západné Karpaty, oblasti Slovensko-moravské Karpaty a do dvoch celkov: Biele Karpaty (južná časť k.ú.) a Javorníky (severná časť k.ú.). V rámci celku Biele Karpaty sem spadá podcelok Kobylínáč s dvomi časťami – Zubácka brázda a Hladký vrch. Javorníky sú tu reprezentované podcelkom Nízke Javorníky a časťou Javornícka brázda.

Reliéf je pomerne členitý, na flyši v severnej časti má vrchovinný povrch, v južnej bielokarpatskej časti hornatinný. Nadmorská výška riešeného územia je od 300 do 681 m n.m., stred obce je vo výške 325 m n.m. Najnižšiu výšku dosahuje pri toku Biela voda na hranici s k.ú. Dohňany, najvyššiu pod vrcholom Hradište, v lokalite Dubník (v severnom výbežku katastrálneho územia). Výškový rozdiel 381 m na pomerne malej ploche zaraďuje riešené územie do členitých vrchovín až hornatín.

Vznik Západných vonkajších Karpát, a teda i Bielych Karpát a Javorníkov sa datuje do obdobia kriedy. Proces sedimentácie sa však rozvinul až v paleogéne. V tomto období vznikli hrubé a monotónne série striedajúcich sa bridlíc a pieskovcov – flyš. Horotvorné pohyby, pri ktorých vznikli aj Karpaty, spôsobili podsúvanie jednej kryhy zemskeho povrchu (zemskej kôry) pod vedľajšiu. Pri tomto procese došlo k odtrhnutiu najvrchnejších vrstiev podsúvanej kryhy (vrstvy druhohorných vápencov) a k ich vytlačeniu na povrch. Tieto „odrezky“ zemskej kôry boli neskôr ešte prekryté flyšovými vrstvami (striedanie pieskovcov a ílovcov) usadenými na dne mora v starších treťohorách (paleogén). Po ústupe mora a oderodovaní týchto paleogénnych sedimentov sa vytvorila morfológia povrchu typická pre bradlové pásmo.

2. Klimatické pomery

Podľa klimaticko-geografického členenia (Atlas krajiny SR, 2002) spadá riešené územie do mierne teplej oblasti (M) a troch okrskov – M5 (mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový/kotlinový), M6 (mierne teplý, vlhký, vrchovinový), M7 (mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový). Najnižšiu polohu v údolí zaberá okrsok M5, vyššie polohy okrsky M6 a M7 a najvyššie polohy Javorníkov predstavujú chladnú oblasť – okrsok C1.

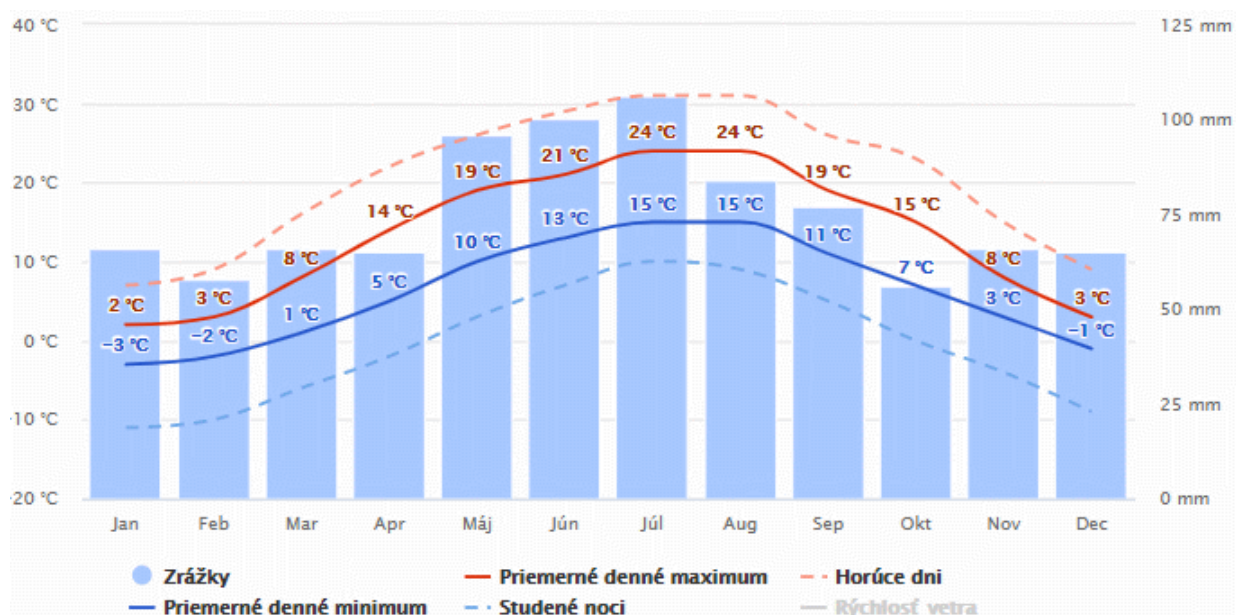
Mierne teplá oblasť má priemerný počet letných dní v roku menej ako 50. Júlový priemer teploty je vyšší ako 16 °C. Okrsky M5, M6, M7 majú priemernú januárovú teplotu nižšiu ako -3 °C.

Pre širšie okolie riešeného územia sú uvádzané priemerné teploty v januári od -4 do -5 °C. Priemerná teplota v júli za uvedené obdobie dosahuje 15 až 17 °C. Počet letných dní sa pohybuje okolo 30 až 40 dní. Bezmrázové obdobie trvá v priemere 160 – 180 dní v roku. Obdobie s priemernou dennou teplotou vzduchu nižšou ako 0 °C tu trvá 80 – 100 dní v roku.

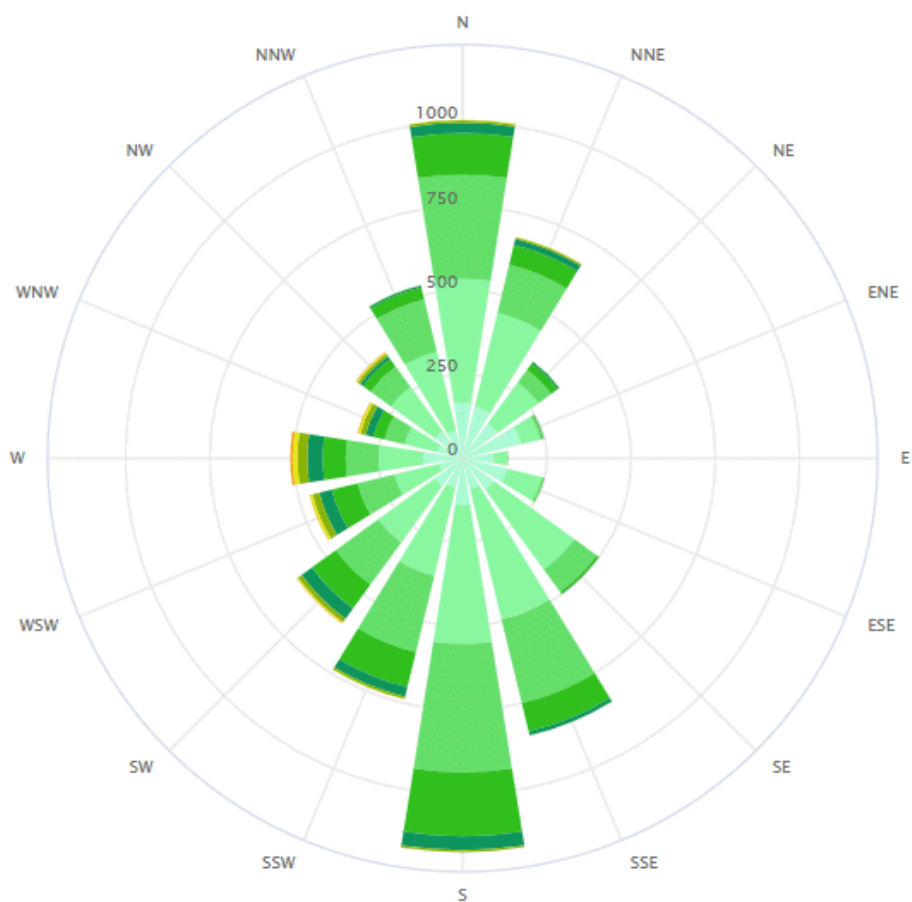
Najväčšie úhrny zrážok sa vyskytujú v mesiacoch jún a júl a najnižšie úhrny zrážok sú v mesiacoch január až marec. V súvislosti s rozdielmi v nadmorskej výške v území majú svahy Bielych Karpát a Javorníkov zrážky v priemere mierne vyššie ako údolné polohy.

Počet dní so snehovou pokrývkou sa v riešenom území pohybuje od okolo 80 dní za rok, vo vyšších polohách až 100 dní za rok. Celkové ročné úhrny zrážok sa pohybujú od 700 do 900 mm ročne.

Obr.: Priemerné teploty a úhrn zrážok

Obr.: Veterná ružica

Zdroj: www.meteoblue.com

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí okres Púchov ani riešené územie medzi zafažené oblasti. Vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok v posledných 30 rokoch došlo k výraznému poklesu. Dôvodom tohto vývoja je ukončenie výroby prevádzok s najväčšou produkciou znečisťujúcich látok. V obci ani v jej blízkosti sa nenachádzajú veľké ani stredné zdroje znečisťovania ovzdušia. Vo vykurovacom období je ovzdušie nadmerne znečisťované spaľovaním tuhých palív v lokálnych kúreniskách, vzhľadom k chýbajúcej plynifikácii a zhoršeným rozptylovým podmienkam v doline počas inverzných stavov.

V súvislosti s navrhovaným riešením sa vznik nových zdrojov znečisťovania ovzdušia nepredpokladá.

Tab. Množstvo vyprodukovaných emisií v okrese Púchov podľa znečisťujúcich látok v t/rok

Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
2014	18,070	25,545	410,085	49,024	113,481
2015	14,787	28,753	383,957	53,974	130,983
2016	12,941	36,703	355,015	66,850	137,390
2017	11,210	40,093	323,997	79,287	162,672
2018	10,285	27,115	265,620	64,377	142,905
2019	11,304	34,029	264,720	70,908	147,098
2020	14,804	32,162	234,227	70,211	132,689

Zdroj: NEIS

4. Vodné pomery

Hydrologické pomery

Z hľadiska tvorby povrchového odtoku sa územie nachádza vo vrchovinovej oblasti. Geomorfologické podmienky vytvorili strechovitý reliéf, čo spôsobuje, že vodné toky prameniace v riešenom území sú krátke, málo vodnaté, rýchlo odvádzajú vodu a neumožňujú jej bezprostredné hospodárske využitie. Režim odtoku zodpovedá dažďovo-snehovému typu, s vysokou vodnosťou v jarnej dobe (február – apríl). Najvyššie dlhodobé priemerné mesačné prietoky sú v marci. Najnižšie dlhodobé priemerné mesačné prietoky sú v novembri. Výrazné podružné zvýšenie vodnosti je koncom jesene a začiatkom zimy. V lete, až na výnimočné prívaly, je napriek bohatým zrážkam hladina vodných tokov nízka v dôsledku vysokého výparu a drobné prítoky v tomto období vysychajú.

Riešené územie spadá do povodia rieky Váh (4-21-07). Os riečnej siete tvorí potok Biela voda (4-21-07-078). Je to pravostranný prítok Váhu s dĺžkou 25,2 km. Pramení v Javorníkoch na juhozápadnom svahu Stolečného v lokalite Janákovce, v nadmorskej výške

okolo 860 m n. m. Pri ústí do Váhu má priemerný prietok 2 m/s. Riešeným územím ďalej tečú viaceré jeho prítoky – Dolniacky potok, Petříkovec a ďalšie bezmenné toky.

Podľa prílohy č. 1 vyhlášky č. 174/2017 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, náleží Biela voda do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov.

Hydrogeologické pomery

Podľa Hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (SHMÚ 1984) patrí širšie okolie do hydrogeologického rajóna PM 040 Paleogén a mezozoikum bradlového pásma Javorníkov a severovýchodnej časti Bielych Karpát. Z hydrogeologického hľadiska je riešené územie málo významné. Horninové prostredie nevytvára podmienky pre vznik vodohospodársky významných zásob podzemných vôd využiteľných pre hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Využiteľné zásoby podzemných vôd sú na väčšine územia nízke a pohybujú sa na úrovni pod $0,2 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$.

Ako produkt zvetrávania flyša a rozrušením bridlíc, ílovcov, slieňovcov vznikla veľmi jemnozrnná zemina, ktorá je pre vodu prakticky nepriepustná. V dôsledku toho voda steká len po povrchu a iba v sutinách sa hromadia veľmi chudobné zásoby spodných vôd. Striedanie sa polôh pieskovcov a bridlíc, ílovcov, slieňovcov, ktoré znemožňujú intenzívne vsakovanie zrážkových vôd do väčších výverov, zamedzuje akumuláciu povrchovej vody do kolektorských hornín k vytvoreniu rezervoára podzemnej vody.

V riešenom území sa nenachádzajú zdroje termálnych ani minerálnych vôd.

Kvalita povrchových a podzemných vôd

Kvalita vody v toku Biela voda ani v jeho prítokoch nebola zisťovaná – v riešenom území sa nenachádza monitorovaný vodný tok. Zdrojom znečistenia sú najmä odpadové splaškové vody z domácností, nakoľko ani vo vyššie položených obciach okolo toku Bielej vody v obciach nie je vybudovaná kanalizácia. Tieto faktory sa podieľajú aj na potenciálnom znečistení podzemných vôd. Podzemné vody sa podľa www.beiss.sk zaraďujú do 1. triedy kvality (45,4 %) a 2. triedy kvality (55,6 %).

5. Pôdne pomery

Charakteristika pôdných pomerov

Z hľadiska pôdných typov sa v riešenom území vyvinuli prevažne kambizeme (hnedé lesné pôdy) na flyšovom podklade. Ich vznik bol podmienený permacídnym vodným režimom, typickým pre oblasti s dostatkom vody zo zrážok a nižšími teplotami obmedzujúcimi výpar. Kambizeme pseudoglejové je možné nájsť na ťažších zvetralinách flyša v ílovcovom vývoji. Pieskovce a ílovce ako materské horniny sú pomerne chudobné na živiny, pôdy na nich sú preto menej úrodné. Rendziny sú pôdy viazané na karbonátové substráty, textúrne prevažne stredne ťažké hlinité, až menej ťažké ílovitohlinité. Úrodnosť rendzín je podmienená hĺbkou pôdneho profilu a obsahom skeletu. Nachádzajú sa na

strmých svahoch, kde sa striedajú s kambizemami. Sú často výrazne kamenité a plytké. Na úzkej nive Bielej vody vznikli fluvizeme.

Komplexnú informáciu o pôdnych typoch, pôdnych druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu na poľnohospodárskej pôde poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). V riešenom území sa podľa hlavných pôdnych jednotiek vyskytujú (s uvedením kódu hlavnej pôdnej jednotky v rámci BPEJ):

- 12 – fluvizeme glejové, ťažké
- 64 – kambizeme typické kyslé na flyši, stredne ťažké až ľahké
- 69 – kambizeme pseudoglejové na flyši, stredne ťažké
- 70 – kambizeme pseudoglejové na flyši, ťažké až veľmi ťažké
- 76 – kambizeme (typ) plytké na flyši, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
- 78 – kambizeme (typ) plytké na flyši, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
- 82 – kambizeme (typ) na flyši, na výrazných svahoch, 12-250, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké) – v riešenom území prevláda
- 90 – rendziny typické, plytké na polygénnych hlinách so skeletom, stredne ťažké až ťažké
- 92 – rendziny typické na výrazných svahoch: 12 – 25°, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)

Kvalita pôdy a ohrozujúce faktory

Najkvalitnejšiu pôdu v k.ú. Mestečko podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. predstavuje pôda s kódom BPEJ: 0712003, 0769412, 0770243, 0770443, 0864443, 0963412. Táto poľnohospodárska pôda je zaradená podľa BPEJ do 5., 6., 7. skupiny kvality z celkovo 9 skupín kvality podľa zákona č. 220/2004 Z.z. Hydromelioračné zariadenia na poľnohospodárskej pôde nie sú vybudované.

Vodná erózia lokálne postihuje strmšie svahy so sklonom nad 10°, ktoré sú využívané ako poľnohospodárska pôda a preto sú nedostatočne chránené vegetáciou. Vodná erózia postihuje aj strmé zalesnené svahy so sklonom nad 20°, najmä lesné monokultúry bez vyvinutého podrastu.

Kontaminácia pôdy v dotknutom území nebola zisťovaná. Potenciálnym zdrojom znečistenia je poľnohospodárska výroba.

6. Fauna, flóra

Vegetácia

Z hľadiska fytogeografického členenia (Atlas krajiny 2002) sa riešené územie nachádza v oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), obvode predkarpatskej flóry (*Praecarpaticum*).

Lesná vegetácia

Potenciálna prirodzená vegetácia je taká vegetácia, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu. V riešenom území sú podľa Atlasu krajiny (2002) nasledovné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie s drevinovou skladbou:

- bukové a jedľovo-bukové lesy (*F – Dentario glandulosae-Fagetum*) – táto jednotka pokrýva najvyššie položené časti katastrálneho územia vo vrchovej časti pohorí Biele Karpaty a Javorníky. Patria sem spoločenstvá zmiešaných lesov, ktoré vytvára buk lesný (*Fagus sylvatica*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), jedľa biela (*Abies alba*), zubačka žliazkatá (*Dentaria glandulosa*), zubačka deväťlistá (*Dentaria enneaphyllis*).
- karpatské dubovo-hrabové lesy (*C – Carici pilosae-Carpinetum*) – nachádzali sa v nižších polohách. Ide o spoločenstvá drevín dub zimný (*Quercus petraea*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor poľný (*Acer campestre*) a bylín ako ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), zubačka cibuľkonosná (*Dentaria bulbifera*), mliečnik mandľolistý (*Tithymalus amygdaiodes*).
- dubové a cerovo-dubové lesy (*Qc – Quercetum petraeae cerris*) – táto jednotka je zastúpená len v podobe malých izolovaných ostrovčekov. Patria sem spoločenstvá listnatých lesov, ktoré vytvára najmä dub cerový (*Quercus cerris*), dub letný (*Quercus robur*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), smrek obyčajný (*Picea abies*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*).
- jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov (*Al – Alnetum glutinosae, Aegopodio-Alnetum glutinosae, Salicion triadrae p.p.*) – zaberali úzky pás pozdĺž toku Biela voda. Patria sem spoločenstvá listnatých drevín jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jelša sivá (*Alnus incana*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), vřba krehká (*Salix fragilis*), čremcha obyčajná (*Prunus padus*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), perovník pštosí (*Matteucia struthiopteris*)

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, sa od prirodzenej vegetácie odlišuje. Lesné plochy sa zachovali vo vyššie položených častiach katastrálneho územia, inde boli nahradené poľnohospodárskou pôdou, prevažne lúkami a pasienkami. Druhovú zloženie lesa je v súčasnosti charakteristické monokultúrami buka, smreka a borovice. Smrek a borovica netvorí hlavnú prirodzenú zložku lesných spoločenstiev daného územia, napriek tomu sa tu hojne vyskytujú. Z hľadiska drevinovej skladby majú najväčšie zastúpenie borovica (32,6%), buk (27,6%), dub (13,1%) smrek (11%).

Lesné plochy majú výmeru 251,5 ha, t.j. 46,4% z výmery katastrálneho územia. Lesy sú využívané výlučne ako hospodárske lesy. Lesné pozemky náležia do LHC Lúky pod Makytou. Súvislé lesné porasty sú na severnej a južnej časti katastrálneho územia.

Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná drevinová vegetácia je rozptýlená na poľnohospodárskej pôde, kde sú jej funkcie nelesnej drevinovej vegetácie nenahradiťelné – krajinotvorná, refugiálna (migrácia rastlín a

živočíchov), pôdoochranná, mikroklimatická, pufráčná, hydrická, atď. Drevinová skladba je rôznorodá a závisí od polohy a nadmorskej výšky. Krovinné formácie sú tiež situované na nevyužívaných miestach, pozdĺž poľných ciest, na svahoch, v terénnych stržiach alebo rastie ako líniová zeleň aj pri menších prítokoch. Na zložení krovinej vegetácie sa uplatňujú druhy ako ruža šíповá (*Rosa canina*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), javor poľný (*Acer campestre*), ostružina černicová (*Rubus fruticosus*), baza čierna (*Sambucus nigra*). Vyskytujú sa aj úzke pásy mezofilných krovín, v ktorých dominuje trnka (*Prunus spinosa*), častými bývajú ruža šíповá (*Rosa canina*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), bršlen európsky (*Euonymus europaeus*), ostružiny (*Rubus sp.*), baza čierna (*Sambucus nigra*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*). V blízkosti vodných tokov sa nachádza brehová vegetácia, tvorená najmä jelšou sivou (*Alnus incana*). Nelesná drevinová vegetácia nie je vyčlenená ako osobitný druh pozemku a je zahrnutá zväčša v rámci ornej pôdy, ostatných plôch alebo zastavaných plôch.

Trvalé trávne porasty

Trvalé trávne porasty predstavujú spoločenstvá stepného charakteru – lúky a pasienky. V riešenom území predstavujú dominantné využitie poľnohospodárskej pôdy. Vytvárajú rozsiahle plochy, členené nelesnou drevinovou vegetáciou. Nachádzajú sa najmä v ťažšie dostupných polohách a na svahoch, ktoré neboli vhodné ako polia. Nevypášané pasienky sú postihnuté sukcesiou a zarastajú krovinami. Zmena lúčnych biotopov sa prejavuje ochudobnením biodiverzity, hlavne o druhy viazané na pôvodné spoločenstvá. Trvalé trávne porasty majú výmeru 189,9 ha, t.j. 35 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Orná pôda

Najnižšiu ekologickú hodnotu vykazujú agrocenózy na ornej pôde. Priaznivejšie sú z tohto hľadiska menšie celky ornej pôdy v jemnejšej mozaike s trvalými trávnymi porastmi. Orná pôda má výmeru 22,9 ha, t.j. 4,2 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Sídelná vegetácia

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter, väčšinou ide o synantropnú vegetáciu. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch. Záhrady majú celkovú výmeru 12,4 ha, čo predstavuje 2,3% z celkovej výmery katastrálneho územia. Verejná zeleň sa nachádza v rekreačno-oddychovej časti obce, kde sú okrem športovísk aj plochy upravenej parkovej zelene, ktoré voľne prechádzajú do krajinárskej zelene sprievodu vodného toku Bielej vody. V drevinovej skladbe parkovej výsadby majú zastúpenie javor, lipa, breza a i. Plochy poloverejnej zelene sa nachádzajú pri bytových domoch, kde dominujú smrek a jedle.

Tab. Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v m² za katastrálne územie Mestečko

Druh pozemku	výmera v m ²
orná pôda	229377
chmeľnice	0
vinice	0
záhrady	123752
ovocné sady	7861
trvalé trávne porasty	1898801
lesné pozemky	2515062
vodné plochy	93508
zastavané plochy a nádvorcia	244927
ostatné plochy	309742
spolu – k.ú.	5423030

Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk (2021)

Živočíšstvo

Podľa zoogeografického členenia (Čepelák, 1980) patrí riešené územie do živočíšneho regiónu Západné Karpaty, južného okrsku. Podľa terestrického biocyklu leží dotknuté územie v provincii listnatých lesov – podkarpatský úsek. Podľa limnického biocyklu patrí územie do Pontokaspickej provincie, podunajského okresu, stredoslovenskej časti (Miklós, Hrnčiarová et al. 2002).

V riešenom území sa nachádza rôznorodé prostredie, ktoré vytvára podmienky pre rôzne živočíšne druhy. Nachádzajú sa tu živočíchy viazané na lesy, ale aj živočíšstvo lúk, pasienkov, polí, sídiel. Viaceré druhy, ktoré sa územím bežne vyskytovali len v nedávnej minulosti, sa dnes z tohto okolia vytratili celkom, alebo sú zriedkavé.

Zoocenózy listnatých a zmiešaných lesov charakterizujú indikačné druhy avifauny typické pre listnaté lesy. Sú to predovšetkým brhlík lesný (*Sitta europaea*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*), holub plúžik (*Columba oenas*), kukučka jarabá (*Cuculus canorus*), sýkorka bielolíca (*Parus major*), sýkorka belasá (*Parus caeruleus*), ďateľ veľký (*Dendrocopos major*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), pinka lesná (*Fringilla coelebs*), glezg lesný (*Coccothraustes coccothraustes*), kôrovník dlhoprstý (*Certhia familiaris*), muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), sova obyčajná (*Strix aluco*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), zo vzácnejších druhov vtákov ojedinele aj výr skalný (*Bubo bubo*), orešnica perlavá (*Nucifraga caryocatactes*), jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*). Drobné zemné cicavce v lesnom komplexe zastupuje ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), hrdziak hôrny (*Clethrionomys glareolus*), plch veľký (*Glis glis*) a piskor obyčajný (*Sorex araneus*). Z netopierov sa vyskytuje netopier fúzatý (*Myotis mystacinus*) i ďalšie druhy. Z drobných cicavcov je to veverica stromová (*Sciurus vulgaris*), kuna hôrna (*Martes martes*), z väčších cicavcov srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*), sviňa divá (*Sus scrofa*).

Zoocenózy lúk a pasienkov - z typických obyvateľov lúčnych biotopov sa z obojživelníkov vyskytujú ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), bežne sa vyskytujú tri druhy skokanov - skokan zelený (*Pelophylax esculentus*), skokan hnedý (*Rana temporaria*) a skokan šťihly (*Rana dalmatina*), pomerne hojná je salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*) a mlok obyčajný (*Triturus vulgaris*), z plazov jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*), jašterica múrová (*Lacerta muralis*), jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), jašterica zelená (*Lacerta viridis*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), užovka hladká (*Coronella austriaca*), užovka obyčajná (*Natrix natrix*), užovka stromová (*Elaphe longissima*), z vtákov v prostredí lúk loví orol krikľavý (*Aquila pomarina*), žije tu jarabica poľná (*Perdix perdix*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), cibík chocholatý (*Vanellus vanellus*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), strnádka žltá (*Emberiza citrinella*), strnádka lúčna (*Emberiza calandra*), Z cicavcov sa vyskytuje jež obyčajný (*Erinaceus europaeus*), bielozubka bielobruchá (*Crocidura leucodon*), krt obyčajný (*Talpa europaea*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), myška drobná (*Micromys minutus*), syseľ obyčajný (*Citellus citellus*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), lasica obyčajná (*Mustella nivalis*), jazvec obyčajný (*Meles meles*) a srnec lesný (*Capreolus capreolus*).

Technické a administratívne stavby sú prvkom v prostredí, ktoré viažu na seba synantropné druhy živočíchov – vrabca domového (*Passer domesticus*), žltochvosta domového (*Phoenicurus ochruros*), belorítky domovej (*Delichon urbica*). Z cicavcov je to krt obyčajný (*Talpa europaea*), myš domová (*Mus musculus*), potkan hnedý (*Rattus norvegicus*).

7. Krajina

Štruktúra krajinného obrazu, scenéria

Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny, sa považuje druh a hustota osídlenia, spôsob poľnohospodárskeho či lesohospodárskeho využitia, trasovanie nadradenej cestnej siete, nadzemných energetických vedení a hlavne priemysel a ťažba surovín. Ide o antropomorfné zásahy a štruktúry, ktoré so zvyšujúcou sa intenzitou ich výskytu v krajine znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka.

V scenérii krajiny a v jej vizuálnom vnímaní je limitom reliéf, ktorý určuje mieru výhľadových a videných priestorov. Reliéf je značne členitý a celkovo pestrosť reliéfu vytvára zaujímavý krajinný obraz územia. Je zdrojom atraktívnych scenérií a výhľadov. Z vyššie položených svahov, najmä zo severnej strany, sú atraktívne pohľady do doliny a na obec. Krajinnou dominantou je silueta pohorí Biele Karpaty a Javorníky. Lokálnou krajinnou dominantou obce je Mestečianska skala bývalého kameňolomu.

Strmšie svahy sú pokryté lesnými porastmi s rôznorodou drevinovou skladbou a sú preto atraktívnejšie ako lesné monokultúry. Vizuálne vnemy odlišného rázu poskytujú pasienky a mozaiky s lesnými porastmi.

Možno konštatovať, že v krajinnom obraze prevládajú harmonicky pôsobiace prvky prírodného charakteru. Kategóriu neutrálne pôsobiacich prvkov reprezentuje orná pôda a zastavané územie, vrátane hospodárskeho areálu. Zastúpenie rušivo pôsobiacich prvkov je

nízke – ide o o vedenia VN 220 kV a 110 kV, železnice, cestu I. triedy. Ani vo vzdialenejšom horizonte nevystupujú ako dominantné prvky siluety výškových objektov a technických zariadení.

Ekologická stabilita a ekologická významnosť

Katastrálne územie obce Mestečko sa v rámci okresu Púchov vyznačuje priemernou až nadpriemernou ekologickou stabilitou. Väčšinu riešeného územia predstavuje podľa údajov www.beiss.sk priestor ekologicky stabilný (48,1%) a ekologicky stredne stabilný (43,3%); zvyšok pripadá na priestor ekologicky nestabilný.

Ako ekologicky významné segmenty definujeme prírodné i poloprírodné prvky, na ktoré sa viažu ekostabilizačné funkcie:

- lesné porasty – najmä lesy, ktoré nemajú charakter monokultúr
- vodné toky mimo kompaktnej zástavby, vrátane brehových porastov a sprievodnej nelesnej vegetácie
- trvalé trávne porasty – lúky a pasienky s biotopmi národného a európskeho významu
- mozaikové štruktúry – trvalé trávne porasty s rozptýlenou nelesnou drevinovou vegetáciou

8. Chránené územia, ich ochranné pásma a územný systém ekologickej stability

Chránené územia

Žiadne nové územia sa nenavrhujú na vyhlásenie za chránené územia ani z územného plánu regiónu nevyplývajú pre riešené územie žiadne nové návrhy ochrany prírody a krajiny.

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne maloplošné ani veľkoplošné chránené územia prírody, chránené stromy ani chránené územia sústavy chránených území Natura 2000. V celom katastrálnom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Celé katastrálne územie obce Mestečko sa nachádza v Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Beskydy a Javorníky, vyhlásenej Nariadením vlády SSR č.13/1987 zo dňa 6.2.1987. Ide o územie, ktoré svojimi prírodnými podmienkami tvorí významnú prirodzenú akumuláciu vôd. Podmienky ochrany v CHVO podľa vyššie uvedenej legislatívy je potrebné dodržiavať.

Územný systém ekologickej stability

Štrukturálnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. Prvky nadregionálneho ÚSES boli charakterizované v Genereli nadregionálneho ÚSES SR. Záväzným podkladom pre návrh prvkov ÚSES bol Územný plán VÚC Trenčianskeho kraja

v znení zmien a doplnkov. Podkladom pre návrh prvkov ÚSES bol tiež Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES) okresov Považská Bystrica, Púchov.

Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkych spoločenstiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Podmienkou je, aby dané územie poskytovalo trvalé podmienky pre výživu, úkryt a rozmnožovanie živých organizmov a udržiavanie primeraného genetického zdravia svojich populácií.

Podľa ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja v znení zmien a doplnkov do riešeného územia nespádajú žiadne biocentrá nadregionálneho a regionálneho významu. Je preto potrebné navrhnuť biocentrá miestneho významu.

Pri návrhu biocentier miestneho významu sa prihliada na minimálnu plochu biocentra, nevyhnutnú pre plnenie všetkých funkcií. Pre biocentrum lesného typu je minimálna plocha 3 ha a v prípade biocentra stepného alebo mokradového charakteru nemá plocha klesnúť pod 0,5 ha.

Pre vytvorenie funkčnej kostry územného systému ekologickej stability bolo preto potrebné navrhnuť nasledovné potenciálne biocentrá miestneho významu:

- **MBc Hôrky** – biocentrum tvorí súvislý lesný porast na pahorku Hôrky, nad železnicou a biokoridorom Bielej vody, s ktorým je v bezprostrednom kontakte. Interakciu biocentra s uvedeným biokoridorom však značne limituje stresový jav a bariérový prvok železnice.
- **MBc Dubník** – biocentrum tvorí kompaktný lesný masív vrcholových častí Javorníkov – od lokality Dubník až po vrcholy Hradište, Hrebienok, Kohútiky. Osobitné opatrenia nie sú potrebné, odporúča sa však obmedziť hospodárske aktivity v lesnom hospodárstve.
- **MBc Hladký vrch** – biocentrum tvorí kompaktný lesný masív vrcholových častí Bielych Karpát, na rozhraní katastrálnych území Mestečko a Zubák. Biocentrum je plne funkčné.
- **MBc Skala** – biocentrum tvorí okolie útvaru Mestečianskej skaly s lesným porastom, ktorý nie je intenzívne obhospodarovaný a nachádzajú sa tu preto cenné biotopy. Biocentrum je potrebné napojiť na územný systém ekologickej stability biokoridorom miestneho významu.

Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiaduca.

Z ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja v znení zmien a doplnkov bol prevzatý návrh biokoridoru regionálneho významu:

- **RBk Biela voda** – biokoridor nadregionálneho významu tvorí tok Bielej vody so sprievodnou vegetáciou. Vzhľadom k jeho súbehu s cestou I. triedy a prechod

zastavaným územím, ktoré majú charakter stresových faktorov, funguje hlavne ako hydrický biokoridor.

Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15(20) m a dĺžku najviac 2000 m, pričom po uvedenom úseku musí byť biokoridor prerušený biocentrom najmenej miestneho významu, inak nemôže plniť funkciu biokoridoru.

Pre vytvorenie funkčnej kostry územného systému ekologickej stability sa navrhuje nasledujúci biokoridor miestneho významu:

- **MBk Dolniacký potok** – os hydricko-terestrického biokoridoru predstavuje drobný vodný tok Dolniacký potok, prameniaci pod Hladkým vrchom. Ďalej síce tečie k.ú. Záriečie, avšak v bezprostrednej blízkosti k riešenému územiu – k.ú. Mestečko. Prepája biocentrá miestneho významu MBc Hôrky a MBc Hladký vrch.
- **MBk Dubník - Skala** – terestrický biokoridor navzájom prepojí potenciálne miestne biocentrá Dubník a Skala s biokoridorom regionálneho významu Biela voda. Os biokoridoru v hornej (severnej) časti tvorí drobný vodný tok; ďalej bude biokoridor prechádzať trvalými trávnymi porastmi. Tu sa predpokladá doplnenie líniovej vegetácie v podobe stromoradia. Stresovým faktorom je prechod biokoridoru okrajom zastavaného územia na rozhraní k.ú. Mestečko a k.ú. Záriečie.
- **MBk Petříkovec** – os hydricko-terestrického biokoridoru predstavuje drobný vodný tok Petříkovec, pritekajúci z osady Zbora. Riešeným územím prechádza iba okrajovo a na krátkom úseku.

Interakčný prvok má nižšiu ekologickú hodnotu ako biocentrum alebo biokoridor. Jeho účelom v kultúrnej krajine je tmiť negatívne pôsobenie devastčných činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nižšou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou. Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované prvky plošného a líniového charakteru:

- drobné vodné toky so sprievodnou vegetáciou
- mozaikové štruktúry – trvalé trávne porasty s rozptýlenou nelesnou drevinovou vegetáciou
- trvalé trávne porasty – lúky a pasienky s biotopmi národného a európskeho významu

9. Obyvateľstvo

Demografické údaje

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia.

Od 2. polovice 19. storočia počet obyvateľov obce kontinuálne rástol. Rast sa nezastavil ani po II. svetovej vojne a prispelo k nemu aj vybudovanie bytových domov v obci. Napriek

skutočnosti, že obec nebola zaradená medzi strediskové obce, dosiahol počet obyvateľov obce historické maximum v roku 1980. Neskôr počet obyvateľov stagnoval a mierne klesal, najmä z dôvodu zastavenia bytovej výstavby. V období 1990 – 2001 nebol v obci vybudovaný žiadny rodinný dom ani bytový dom. Počet obyvateľov je už 30 rokov relatívne stabilný a pohybuje sa okolo úrovne 520 obyvateľov.

Stabilný počet obyvateľov v posledných rokoch sa udržiava vďaka výrazným migračným prírastkom. V sledovanom 10-ročnom období rokov 2011 – 2020 počet prisťahovaných dvojnásobne prevýšil počet odsťahovaných. V rovnakom období však došlo k zreteľnému prirodzenému úbytku (v pomere 28 narodených : 53 zomretých). V rámci daného obdobia sa počet narodených vyrovnal počtu zomretých len v roku 2020. Pokles miery natality je dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore. Obec by mohla v budúcnosti profitovať z trendu sťahovania obyvateľov z miest na vidiek, do obcí s dobrou dostupnosťou a vybavenosťou.

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ v roku 2011 dosahoval hodnotu 120, do roku 2021 sa však znížil na 83. Podľa všeobecnej interpretácie až hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Došlo teda k transformácii od mierne progresívneho typu populácie k mierne regresívnemu.

Segment obyvateľstva v produktívnom veku zaznamenáva v posledných dvoch dekádach rastúci podiel na celkovej populácii. Znamená to, že humánny potenciál ekonomického rozvoja v súčasnosti dosahuje vrchol, čo sa prejavuje aj investíciami generácie v produktívnom veku do individuálnej bytovej výstavby.

V budúcnosti predpokladáme pokračovanie trendu presunu časti obyvateľstva z miest do okolitých vidieckych obcí s výhodnou polohou a dobrou dostupnosťou. Tieto predpoklady obec Mestečko spĺňa. Preto do roku 2040 prognózujeme mierny rast počtu obyvateľov na úrovni 700 - 800 obyvateľov. Na tento predpokladaný cieľový stav je dimenzovaná aj návrhová kapacita rozšírenia obytného územia.

Tab. Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1869 – 2021

Rok sčítania obyv.	Počet obyv.
1869	365
1880	327
1890	365
1900	420
1910	423
1921	411
1930	448
1940	492
1948	459
1961	504
1970	562
1980	601
1991	524
2001	517
2011	522
2021	523

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, ŠÚSR

Tab. Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

	SODB 2011	SODB 2021
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	522	523
z toho muži	259	256
z toho ženy	263	267
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	99	73
Počet obyvateľov v produktívnom veku	341	362
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	82	88

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011, 2021

Tab. Vývoj počtu obyvateľov, narodených, zomrelých, prihlásených a odhlásených

Rok	narodení	zomrelí	prihlásení	odhlásení	Počet obyvateľov k 31.12.
2011	4	3	6	3	521
2012	4	9	10	8	518
2013	2	5	14	0	529
2014	4	5	4	5	527
2015	3	2	0	4	524
2016	1	5	11	3	528
2017	2	7	3	6	520
2018	2	6	17	2	531
2019	0	5	10	5	531
2020	6	6	13	8	536
Spolu	28	53	88	44	

Zdroj: ŠÚSR

Obyvateľstvo je slovenskej národnosti. Slováci podľa údajov SODB 2021 tvoria 99,4% obyvateľov (bez zohľadnenia obyvateľov s nezistenou národnosťou).

Tab. Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	iná	nezistená
2011	512	0	10
2021	511	3	9

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011, 2021

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva heterogénna. Miera religiozity dosahuje nadpriemerné hodnoty. Väčšina obyvateľov (63,3%) sa hlási k evanjelickej cirkvi a.v., menšia časť k rímskokatolíckej cirkvi (28,5%). Iné vierovyznania nie sú významnejšou mierou zastúpené.

Tab. Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskoka- tolícka cirkev	evanjelická cirkev a.v.	iné	bez vyznania	nezistené
2011	138	355	8	6	15
2021	149	331	8	27	8

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011, 2021

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má v súčasnosti podpriemerný potenciál ekonomickej produktivity. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov predstavuje 46,7%.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bolo od najstarších čias poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva klesol počet pracovníkov v týchto odvetviach. Súčasne došlo k zvýšeniu podielu zamestnaných v sekundárnom a terciárnom sektore. Podľa údajov SODB 2011 najviac obyvateľov pracovalo v terciárnom sektore (služby) – 100 obyvateľov a v sekundárnom sektore (priemysel) – 94 obyvateľov. Nízky je podiel zamestnancov primárneho sektora (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo) – 40 obyvateľov.

V obci je v súčasnosti vytvorených približne 50 pracovných miest. Za prácou a štúdiom odchádzalo 222 obyvateľov, čo z počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva predstavovalo až 91%. Cieľovými miestami odchádzky je najmä Púchov, menšej miere aj ďalšie mestá. Možnosť získania zamestnania je teda podmienená ochotou cestovať za prácou.

Ekonomická aktivita obyvateľov

Počet ekonomicky aktívnych osôb	244
Podiel ekonomicky aktívnych na celku (%)	46,7
pracujúci (okrem dôchodcov)	216
pracujúci dôchodcovia	8
osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	13
nezamestnaní	16
študenti	33
osoby v domácnosti	3
dôchodcovia	116
príjemcovia kapitál. príjmov	3
iná a nezistená	10
deti do 16 rokov	104

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Údaje o aktivitách a infraštruktúre

Občianska vybavenosť je čiastočne vybudovaná na úrovni základnej vybavenosti. Väčšina zariadení občianskej vybavenosti je lokalizovaná na hlavnej prevádzkovej osi pozdĺž cesty I. triedy a v jej blízkosti.

Nekomerčnú občiansku vybavenosť predstavuje materská škola, kultúrny dom (s kapacitou 250 stoličiek) a s obecným úradom, hasičská zbrojnica, cintorín. Zo vzdelávacích zariadení je tu len materská škola – jednotriedna. Základná škola v obci nie je, žiaci navštevujú plnoorganizovanú školu v obci Záriečie. Obyvatelia využívajú zdravotné stredisko v obci Lúky a zdravotnícke zariadenia v Púchove a ďalších mestách. Cintorín je vybavený domom smútku a má dostatočnú priestorovú rezervu na pochovávanie.

Zo zariadení komerčnej občianskej vybavenosti sú tu pošta, dve maloobchodné predajne potravín a rozličného tovaru, pohostinské zariadenie. Je tu viacero prevádzok výrobných služieb – stanica technickej kontroly, autoservisy. Širšie spektrum zariadení maloobchodu a služieb je dostupné v Púchove. Sekundárny sektor reprezentujú prevažne remeselné a stavebné profesie živnostníkov, prevádzky výrobných služieb. Obec prevádzkuje zberný dvor pre triedený odpad a obecnú pestovateľskú pálenicu.

Materiálna základňa pre rekreáciu a cestovný ruch v obci nie je vybudovaná. Vyznačený je len náučný chodník Mesteckým chotárom a pešia turistická trasa Kýčera – Záriečie – Zubák – Lednica (zelená značka). Cyklistické trasy nie sú vyznačené a nie je tu ani ubytovacie rekreačné zariadenie. Na športové aktivity obyvateľov obce sa využíva športový areál s futbalovým ihriskom (pri areáli PD). Na oddychové aktivity sa využíva park pri kultúrnom dome, kde je aj amfiteáter, detské ihrisko a viacúčelové ihrisko. Na svahu východne od obce je menšia záhradkárska osada.

Údaje o infraštruktúre zásobovania pitnou vodou sú v kapitole B.I.2 tejto správy.

Údaje o infraštruktúre zásobovania elektrickou energiou a zemným plynom sú v kapitole B.I.4 tejto správy.

Údaje o dopravnej infraštruktúre sú v kapitole B.I.5 tejto správy.

Údaje o infraštruktúre odkanalizovania a čistenia splaškových vôd sú v kapitole B.II.2 tejto správy.

Údaje o odpadovom hospodárstve sú v kapitole B.II.3 tejto správy.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické lokality

V katastrálnom území obce Mestečko sú evidované archeologické lokality: poloha Skalka – opevnenie púchovskej kultúry a poloha Škalianovec – žiarové pohrebisko lužickej kultúry.

Na území obce Mestečko sa nenachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF).

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa paleontologické náleziská nevyskytujú a v súvislosti s poznatkami o geologickej stavbe sa ani nepredpokladajú. Nenachádzajú sa tu žiadne významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia

V dotknutom území sa nevyskytujú iné zdroje znečistenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

V riešenom území sa vyskytujú environmentálne problémy, ktoré je možné rozdeliť do nasledujúcich kategórií:

- problémy ohrozenia prvkov ÚSES – najmä v dôsledku konfliktov prvkov ÚSES a ekologicky významných segmentov krajiny so stresovými javmi a zdrojmi. Funkčnosť biokoridorov a biocentier ohrozujú strety so stresovými faktormi – cestným s železničným a koridorom, ako aj so zastavaným územím. Týka sa to najmä regionálneho biokoridoru Biela voda.
- problémy ohrozenia prírodných zdrojov – ohrozenie kvality pôdy a vodných zdrojov v dôsledku znečistenia vznikajúceho pri poľnohospodárskej výrobe, a tiež nelegálnym vypúšťaním znečisťujúcich látok do vodných tokov. Ohrozením biologickej diverzity je drevinová skladba monokultúr smreka a buka.
- problémy ohrozenia ekologickej stability územia – rozsiahle monokultúrne lesné porasty, zánik pôvodných trvalých trávnych porastov a pasienkov v dôsledku zániku tradičného pasienkového hospodárstva a následného sukcesného procesu
- problémy ohrozenia životného prostredia – týkajú sa predovšetkým obytného územia obce a kontaktných polôh. Rizikom je vznik drobných smetísk, zaburinených alebo devastovaných plôch v zastavanom území. Problémom je aj spaľovanie biologického odpadu zo záhrad namiesto kompostovania. Ohrozujúcim

faktorom sú tiež úniky splaškových vôd z netesných žúmp, resp. ich zámerné vypúšťanie do potoka.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Návrh územného plánu obce Mestečko nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov s identifikovanými nepriamymi vplyvmi.

V oblasti dopravy ide o návrh rekonštrukcie a rozšírenia miestnych ciest, ako aj doplnenia siete miestnych ciest. Existujúca zástavba je v súčasnosti ovplyvňovaná hlukom z cesty I/49 a tiež zo železnice. Úplnú elimináciu negatívnych dopadov cestnej dopravy v budúcnosti prinesie výstavba rýchlostnej cesty R6, ktorá by tranzitnú dopravu odklonila mimo zastavané územie obce. Návrh koridoru rýchlostnej cesty bol premietnutý do hodnotenej ÚPD z ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja, v znení zmien a doplnkov.

Návrhy investícií do nemotorovej dopravy budú mať pozitívne vplyvy na obyvateľstvo, najmä z hľadiska bezpečnosti najzraniteľnejších účastníkov cestnej premávky. Počíta sa s cyklistickou komunikáciou v úseku Púchov – Lysá pod Makytou - št. hranica SR/ČR. Návrhy investícií do nemotorovej dopravy budú mať pozitívne vplyvy na obyvateľstvo, najmä z hľadiska bezpečnosti najzraniteľnejších účastníkov cestnej premávky.

V oblasti technickej infraštruktúry bude mať navrhované dobudovanie splaškovej kanalizácie s čistením odpadových vôd podstatný pozitívny vplyv na hygienické podmienky a komfort obyvateľov. V prípade plynofikácie dôjde aj k pozitívnemu vplyvu na zdravie obyvateľstva - elimináciou znečistenia ovzdušia v zastavanom území, ku ktorému dochádza najmä vo vykurovacej sezóne. V navrhovaných nových rozvojových plochách kvalitu bývania zabezpečí zámer napojenia na všetky inžinierske siete – plynovod, verejný vodovod, splaškovú kanalizáciu, zásobovanie elektrickou energiou.

Na ochranu zdravia obyvateľstva je v hodnotenej ÚPD stanovená požiadavka osobitných stavebných opatrení pri výstavbe obytných budov na území so stredným radónovým rizikom podľa vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Návrhy zamerané na zvýšenie ekologickej stability nebudú mať len pozitívne environmentálne dopady, ale ich nepriamym vplyvom je potenciál priniesť zlepšenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo. Počíta sa s výsadbou pásov alebo línii izolačnej zelene na rozhraní obytného územia a poľnohospodárskej pôdy.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. V návrhovom období do roku 2040 sa na základe

kapacity navrhovaných plôch pre výstavbu prognózuje zvýšenie počtu obyvateľov na 775. V prípade prisťahovania nových obyvateľov dôjde následne k zmene sociálnej a demografickej štruktúry miestnej populácie – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov, zvýšeniu podielu domácností so strednými príjmami. Táto zmena bude mať výrazne pozitívny dopad na celkovú vitalitu obce. Nárast miestnej populácie však bude mierny a postupný a neohrozí tradičnú vidiecku komunitu. Rozvojové plochy vymedzené v návrhu územného plánu obce majú celkovú kapacitu 122 bytových jednotiek.

Tab. Rekapitulácia prírastku bytového fondu

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita – počet bytových jednotiek	Etap
1	2	I.
2	2	I.
3	8	II.
4	3	I.
5	6	II.
6	2	I.
7	3	I.
8	18	I.+II.
9	26	I.+II.
10	43	I.+II.
11	7	I.
prieluky	2	I.
Spolu	122	

Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných regulatívov pre výrobné aktivity v zastavanom území, ktoré predídu potenciálnym negatívnym vplyvom na obytné územie a budú garantovať kvalitu životného prostredia. V obytnom území obce a jeho navrhovanom rozšírení sú podľa záväzných regulatívov povolené len drobné prevádzky remeselnej výroby a výrobných služieb bez negatívnych a rušivých vplyvov a pri stanovení maximálneho limitu zastavanej plochy. Stanovené sú aj regulatívy pre chov hospodárskych zvierat.

Pozitívny vplyv na obyvateľstvo bude mať návrh revitalizácie plôch verejnej zelene a oddychových priestranstiev v centrálnej zóne obce. Vznikne atraktívne prostredie podporujúce sociálne kontakty a potenciálne posilní súdržnosť miestnej komunity.

Navrhované riešenie predpokladá stavebné aktivity v obci, ktoré však budú rozložené rovnomerne počas celého návrhového obdobia územného plánu obce. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov, ako aj líniových stavieb technickej infraštruktúry, dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné.

Nulový variant znamená konzervovanie súčasného stavu a znižovanie konkurencieschopnosti územia.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie a geomorfologické pomery. Podmieňujúcim predpokladom je, že pri zakladaní stavieb bude zohľadnený prirodzený geologický podklad.

V riešenom území sú na flyšovom podklade početné zosuvy, z nich viaceré sú evidované ako aktívne zosuvy. Navrhovaná zástavba je podľa možností situovaná mimo zosuvných území. Regulatívy záväznej časti požadujú vylúčiť novú výstavbu na území aktívnych zosuvov a prípadná výstavba na území s výskytom stabilizovaných a potenciálnych zosuvov je podmienená uskutočnením inžinierskogeologického prieskumu. Ďalej, v rámci navrhovaných opatrení sa odporúča stabilizácia (potenciálnych) svahových pohybov úpravou vodného režimu a výsadbou vegetácie, čo možno považovať za pozitívny vplyv.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia nevyvolá žiadne priame vplyvy na klimatické pomery.

Nevýznamné nepriame vplyvy na klímu prinesú niektoré navrhované opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity, ktoré vychádzajú z odporúčaných opatrení Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest. Tieto opatrenia však majú významnejší lokálny vplyv na riešené územie z hľadiska vplyvov na pôdu, biotopy a krajinu a sú preto primárne zaradené v týchto podkapitolách.

4. Vplyvy na ovzdušie

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii počíta s plynofikáciou celej obce, ako aj všetkých nových plôch pre výstavbu (v II. etape, resp. výhľadovo). Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody. Ide o významný pozitívny priamy vplyv, nakoľko najmä v zimnom období je ovzdušie znečisťované spaľovaním tuhých palív v lokálnych kúreniskách.

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii nepočíta so vznikom veľkých a stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia. Stanovením regulatívu, ktorým sa v obytnom území povoľujú len drobné výrobné prevádzky bez negatívnych a rušivých vplyvov, sa zabezpečí ochrana ovzdušia pred znečistením a všeobecne kvalita životného prostredia v obci.

5. Vplyvy na vodné pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území. Zriaďovanie nových vodných zdrojov / studní sa v území nepredpokladá. Nenavrhujú sa nové plochy výroby ani iné zariadenia manipulujúce so znečisťujúcimi látkami. Rešpektovaný je vodný zdroj Mestečko - prameň Bukoviny, ako aj ochranné pásma vodných zdrojov.

V zásade sú všetky nové rozvojové plochy pre obytnú funkciu situované vo vyvýšených polohách, ďalej od vodných tokov. Odporúčaná sú protipovodňové úpravy najmä na drobných vodných tokoch; vodohospodársky významný vodný tok Biela voda je regulovaný a významnejšie povodňové ohrozenie nepredstavuje. Špecifické krajinnookologické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny sú obsiahnuté v rámci koncepcie starostlivosti o životné prostredie (v kap. 2.13 hodnotenej ÚPD).

Ďalšie navrhované opatrenia významnou mierou prispievajú k ochrane a zvýšeniu kvality podzemných a povrchových vôd. Ide predovšetkým o návrh dobudovania splaškovej kanalizácie s čistením odpadových vôd.

6. Vplyvy na pôdu

Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení sa eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory (zosuvy). V návrhu územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov pri obrábaní poľnohospodárskej pôdy, ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou. Táto skupina opatrení predstavuje pozitívne vplyvy na pôdu.

Za jediný nepriamy negatívny vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Celková plocha navrhovaných záberov poľnohospodárskej pôdy je 14,2360 ha.

V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené kompaktné plochy, priamo nadväzujúce na zastavané územie obce, ako aj zvyškové plochy väčších záhrad a prieluky v zastavanom území obce.

Záberom najkvalitnejšej pôdy v danom katastrálnom území podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. nie je možné sa vyhnúť. Najkvalitnejšia pôda sa nachádza práve na východnom okraji zastavaného územia obce, kde sú z hľadiska dostupnosti územia a topografie jedine vhodné podmienky na výstavbu. Ide však o pôdu 5. a 6. skupiny kvality, ktorá sa spomedzi 9. skupín kvality zaraďuje medzi menej kvalitné pôdy.

V prípade nulového variantu vplyvy na pôdu nie je možné presne zhodnotiť. Zábery poľnohospodárskej pôdy by neboli nulové, ale uskutočňovali by sa na základe individuálnych návrhov stavebníkov, bez koncepčného podkladu.

7. Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy

Spoločenstvá flóry a fauny sa viažu aj na plochy vymedzené ako biocentrá a biokoridory a do týchto plôch činnosti a stavby podľa návrhu hodnotenej ÚPD nezasahujú. Naopak,

návrhom nových prvkov ÚSES miestneho významu dôjde po ich dobudovaní k pozitívnym vplyvom na faunu. Biokoridory umožnia migráciu živočíchov a eliminujú bariérové prvky. Viaceré ekologicky významné segmenty krajiny sú navrhované na funkciu biocentier, kde budú vhodné podmienky pre úkryt a rozmnožovanie živočíchov, vrátane chránených druhov.

Vplyvy, vyplývajúce z lokalizácie rýchlostnej cesty R6, boli predmetom samostatného posudzovania činnosti (EIA).

Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Ekostabilizačné opatrenia sú uvedené aj v kap. IV tejto správy a možno ich považovať za pozitívne priame vplyvy. Za účelom zachovania zelene v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálny podiel zastavaných plôch a minimálny podiel zelene.

8. Vplyvy na krajinu

V navrhovanom riešení hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok.

Krajinný obraz pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Navrhovaný rozvoj nebude mať priame vplyvy na časti krajiny, ktoré sú z krajinnooestetického hľadiska považované za najhodnotnejšie. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, je obmedzená výška objektov v obci a v nových rozvojových plochách. Účelom tohto opatrenia je zachovanie tradičnej mierky vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny. Predstavuje nepriamy pozitívny vplyv na krajinu, vrátane sídelnej krajiny a súčasne pozitívny vplyv z hľadiska ochrany pamiatkových hodnôt.

Vplyvy na krajinu, vyplývajúce z lokalizácie rýchlostnej cesty R6, boli predmetom samostatného posudzovania činnosti (EIA).

9. Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne územia ochrany prírody národnej sústavy ani sústavy chránených území Natura 2000. Možno preto konštatovať nulové vplyvy na chránené územia.

Celé riešené územie spadá do chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Beskydy a Javorníky. Vplyvy na vodné pomery sú zhodnotené v piatej podkapitole.

V územnoplánovacej dokumentácii sú navrhnuté prvky územného systému ekologickej stability miestnej úrovne (MÚSES), pričom navrhované riešenie tieto prvky v plnej miere rešpektuje. Na plochách biokoridorov, biocentier (vrátane prvkov RÚSES) nie je navrhovaná nová výstavba ani sa tu neplánujú iné zásahy.

Pri umiestňovaní novej zástavby, osobitne rozvojových plôch pre bývanie, boli plne rešpektované ochranné pásma existujúcich stavieb a činností:

- ochranné pásma vodných tokov
- ochranné pásmo lesa
- ochranné pásma líniových technických stavieb – vymedzené ochranné pásma majú elektrické vedenia vysokého napätia, elektrické stanice, plynárenské zariadenia, vodovodné a kanalizačné potrubia
- cestné ochranné pásma
- ochranné pásmo dráhy (železnice)

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská

Územnoplánovacia dokumentácia rešpektuje kultúrno-historické pamiatky a archeologické náleziská. Národné kultúrne pamiatky sa v obci nenachádzajú. Hodnotená ÚPD vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, čo predstavuje pozitívny nepriamy vplyv. Zdôrazňuje potrebu zachovať charakter historického pôdorysu v najstaršej časti obce, zohľadniť mierku a vidiecky charakter zástavby, zachovať objekty s prvkami ľudovej architektúry.

Za účelom udržania pôvodného vidieckeho charakteru zástavby sa stanovuje záväzný regulatív maximálnej výšky zástavby. V obytnom území a rekreačnom území sa uvažuje s jedným nadzemným podlažím. Výnimka sa vzťahuje len na existujúce stavby, ktoré túto výšku presahujú.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Realizácia stavieb a činností podľa návrhu územného plánu obce Mestečko nevyvolá žiadne vplyvy tohto druhu.

12. Iné vplyvy

Žiadne iné vplyvy navrhovaných činností a stavieb podľa návrhu územného plánu obce Mestečko neboli zistené.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia od 0 do 5. Najvyššej bodovej hodnote (5) zodpovedá veľmi významný vplyv, ktorý má dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu.

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III., podkapitolách 1.-12. tejto správy o hodnotení. Spomedzi uvádzaných vplyvov sa ani v jednej kategórii

nepredpokladajú významnejšie vplyvy, t.j. vplyvy s bodovým hodnotením 3–5. Všetky predpokladané vplyvy možno považovať za nevýznamné alebo málo významné, čo zodpovedá bodovému hodnoteniu 1 alebo 2.

Uvedené vplyvy v tejto fáze spracovania dokumentácie zväčša nie je možné vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi, nakoľko prevažujú nepriame vplyvy. Konkrétne návrhy investičných projektov možno stotožniť s priamymi vplyvmi, potenciálne dopady stanovených regulatívov klasifikujeme ako nepriame vplyvy. Nasledovné hodnotenie vplyvov podľa významnosti možno preto považovať len za orientačné.

Súhrnné hodnotenie očakávaných vplyvov na životné prostredie podľa významnosti

Skupina vplyvov	Druh vplyvu	Významnosť
Vplyvy na obyvateľstvo	pozitívny nepriamy	1-2
Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	pozitívny nepriamy	1
Vplyvy na klimatické pomery	-	~0
Vplyvy na ovzdušie	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	2 0-1
Vplyvy na vodné pomery	pozitívny priamy	1-2
Vplyvy na pôdu	pozitívny priamy negatívny nepriamy	1 1-2
Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy	pozitívny nepriamy	1
Vplyvy na krajinu	pozitívny nepriamy	1
Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	1 1-2
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská	pozitívny nepriamy	1
Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	-	0
Iné vplyvy	-	0

Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, a to najmä:

- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 411/2012 Z.z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov

- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Opatrenia na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb sú súčasťou smerných a záväzných regulatívov podľa návrhu územného plánu obce Mestečko. Účelom väčšiny navrhovaných opatrení je eliminovať súčasné environmentálne problémy. Nakoľko sa v riešenom území nepredpokladá lokalizácia zámerov s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie, nie sú kompenzačné opatrenia vo väčšom rozsahu nutné. Všetky navrhované zámery sú naplánované mimo prvkov územného systému ekologickej stability a chránených území.

Prehľad navrhovaných opatrení, relevantných z hľadiska životného prostredia a zdravia obyvateľstva:

1. Opatrenia na zabezpečenie biodiverzity ekosystémov

- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny, v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej ďalšej monokulturalizácii
- po výruboch nepôvodných smrekových monokultúr obnovovať listnatý alebo zmiešaný les
- zachovať a vytvoriť nárazníkové pásy brehových porastov pozdĺž vodných tokov, širokých minimálne 10 - 15 m, za účelom retencie vody a živín, eliminácie znečisťovania vody
- zabrániť šíreniu a zabezpečiť odstraňovanie nepôvodných druhov a invázných druhov rastlín ohrozujúcich biologickú diverzitu v súlade s platnou legislatívou
- obmedziť holorubný spôsob ťažby v biokoridoroch, biocentrách a plochách interakčných prvkov
- odporúčať odstraňovanie náletových a výmladkových drevín
- obnoviť extenzívne využívanie zarastajúcich lúk a pasienkov s ich kosením a vypásaním až po ich okraj
- zachovať biodiverzitu lúčnych ekosystémov a obmedziť sukcesný proces (zarastanie náletovými drevinami)

2. Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability

- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability (biokoridory, biocentrá)
- obmedziť socioekonomické činnosti v lokalitách tvoriacich prvky územného systému ekologickej stability
- funkčnosť prvkov ÚSES zabezpečiť rešpektovaním ich ochrany pred zástavbou – nezasahovať do ich plochy bariérovými prvkami, oploteniami, stavbami

- dodržať minimálnu šírku regionálneho biokoridoru 40 m a minimálnu šírku miestneho biokoridoru 15(20) m
- doplniť stromovú a krovinovú vegetáciu, prípadne trvalé trávne porasty v trase navrhovaných biokoridorov
- realizovať ekologické križovania plánovanej trasy rýchlostnej cesty R6 s prvkami ÚSES (biokoridormi, biocentrami)

3. Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov

- udržiavať existujúcu a založiť novú líniovú zeleň s funkciou retencie vody v krajine v podobe vsakovacích vegetačných pásov
- uplatňovať agrotechnické opatrenia na zamedzenie vodnej erózie – orba po vrstevnici
- zabezpečiť odizolovanie poľných hnojísk
- vysadiť protieróznu drevinovú vegetáciu na strmších svahoch
- realizovať vodozádržné úpravy na horných úsekoch drobných vodných tokov na zachytávanie a retenciu prívalových vôd, napr. poldre, hrádzky
- stabilizovať (potenciálne) svahové pohyby úpravou vodného režimu a výsadbou vegetácie
- hospodáriť extenzívne na enklávach ornej pôdy obkolesených lesnými porastmi
- živočíšnu výrobu orientovať na pasienkársky chov oviec a hovädzieho dobytku
- rešpektovať lesné porasty a dodržiavať ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku (v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov)
- rozšíriť výmeru ochranných lesov - nielen pre zachovanie biodiverzity územia a zamedzenie nadmernej exploatacie lesov, ale tiež pre elimináciu vodnej erózie
- v ochranných lesoch posilňovať protierózne, vodohospodárske, ekostabilizačné funkcie a rešpektovať v nich osobitný režim hospodárenia

4. Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia, ochranu zdravia obyvateľstva a na zmiernenie pôsobenia stresových javov

- rozširovať triedený zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať
- zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce a kraja
- uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a úplné odstraňovanie prípadných nelegálnych skládok a smetísk
- vysadiť pásy alebo línie izolačnej zelene v rámci výrobného areálu, resp. po jeho obvode
- vysadiť pásy alebo línie izolačnej zelene na rozhraní poľnohospodárskej pôdy a zastavaného územia

- revitalizovať existujúcu líniovú zeleň a vysadiť novú líniovú zeleň (stromoradia a aleje) pozdĺž účelových a poľných ciest
- netolerovať v území zaburinené plochy, ani v lokalitách vzdialenejších od zastavaného územia; landom ležiace plochy alebo niekoľkokrát ročne a včas skosiť, alebo zalesniť drevinovou a krovinnou vegetáciou a ponechať sukcesii
- posilniť ekologickú osvetu medzi obyvateľmi a najmä deťmi, s aktívnym zapojením obyvateľov na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia
- dobudovať systém dažďových rigolov v zastavanom území obce, so vsakovaním dažďovej vody
- v obytnom území nepovoľovať prevádzky, ktoré sú zdrojom hluku, vibrácií, prašnosti a znečistenia ovzdušia
- pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podlažia, ako aj rešpektovať legislatívu v oblasti radiačnej ochrany - zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 87/2018 Z.z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhlášku č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia

5. Opatrenia na zachovanie a udržiavanie vegetácie v sídle

- dobudovať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktného územia a do priľahlej krajiny
- pri výsadbe prispôbiť výber drevín meniacim sa klimatickým podmienkam
- zvyšovať podiel prvkov zelene a prírodných prvkov v zastavanom území obce
- zachovať a revitalizovať plochy verejnej zelene v centre obce
- upraviť zelené pásy a predzáhradky pozdĺž ciest v zastavanom území obce
- postupne nahradiť alergénne dreviny, ako aj kompozične a krajinársky nevhodné dreviny vhodnejšími druhmi v zastavanom území obce
- vysadiť aspoň jednostrannú líniovú (alejovú) zeleň na hlavných obslužných cestách v navrhovaných obytných uliciach
- využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre
- vysádzať vetrolamy, živé ploty v sídle a na jeho okrajoch
- zvyšovať podiel vegetácie pre zadržiavanie (retenciu) a infiltráciu dažďových vôd v sídle, osobitne v zastavanom centre obce a v rámci navrhovaných rozvojových plôch
- preferovať renaturáciu a ochranu tokov, opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody a zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach

Viacere z navrhovaných adaptačných opatrení prispievajú k naplneniu cieľov Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

Z hľadiska posúdenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredia je možné tieto opatrenia považovať za dostatočné.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Pre potreby hodnotenia bol zostavený katalóg kritérií, ktoré sú relevantné pri hodnotení urbanistickej koncepcie a jej dopadov na životné prostredie. Váha (dôležitosť) jednotlivých kritérií v prípade posudzovania hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebola stanovená. Zvolené kritériá boli zoskupené do troch skupín:

- krajinno-ekologické kritériá:
 - ochrana / rešpektovanie ekologicky významných segmentov krajiny, vrátane chránených území
 - kvalita a úroveň ochrany prírodných zdrojov – ovzdušia, vody, pôdy
 - prispôsobenie koncepcie rozvoja topografickým podmienkam a ďalším prírodným limitom
 - ekologická stabilita územia a vytvorenie funkčného územného systému ekologickej stability
 - zastúpenie prírodných prvkov v zastavanom území
 - dostupnosť a rozsah verejnej zelene
 - optimalizácia urbanistických štruktúr z hľadiska mikroklimatických podmienok
 - využitie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie
- socio-ekonomické kritériá
 - bezpečnosť dopravy
 - implementácia udržateľných druhov dopravy
 - pokrytie územia verejnou dopravou
 - podiel obyvateľov napojených na vodovod a kanalizáciu
 - počet pracovných miest
 - dostupnosť základnej občianskej vybavenosti
 - príležitosti pre rekreačno-športové aktivity
 - rešpektovanie historického dedičstva a hodnôt reprezentujúcich kultúrnu kontinuitu a identitu
- technicko-ekonomické kritériá
 - realizovateľnosť koncepcie – väzba na konkrétne investičné zámery
 - efektívnosť riešenia technickej infraštruktúry
 - efektívnosť dopravnej siete

- hustota obyvateľov v zastavanom území

2. Porovnanie variantov

Obec Mestečko spadá do kategórie sídiel s menej ako 2 000 obyvateľmi, preto podľa § 21 ods. 2 stavebného zákona variantný koncept netreba spracovať a spracúva sa invariantný návrh územného plánu obce. Rozlíšený je preto len samotný návrh (návrhový variant) a nulový variant.

Nulový variant (variant „0“) predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia – katastrálneho územia obce Mestečko v rozsahu dnešného zastavaného územia obce. Je tiež ekvivalentom stavu bez platného územného plánu. To by pre obec znamenalo, že nebude mať dokument s právnou záväznosťou, ktorý by koncepcne usmerňoval a koordinoval činnosti na území obce a účinne zamedzil environmentálne neprijateľné zámery a činnosti. Rozvoj v obci by sa nezastavil, ale jeho rizikom by bola nekonceptnosť a vznik funkčno-prevádzkových kolízií.

Ďalší variant predstavuje samotný návrh riešenia - variant „1“ (návrhový variant). Za predpokladu realizácie návrhov obsiahnutých v územnoplánovacej dokumentácii budú eliminované existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy, čím sa znížia negatívne vplyvy na životné prostredie obce, jej obyvateľov, ako aj na prírodné prostredie. Navrhované riešenie počíta s vyváženým rozvojom územia. Prináša návrh miestneho územného systému ekologickej stability a ďalších ekostabilizačných opatrení pre celé katastrálne územie obce. Prispieva k zachovaniu scenérie krajiny a kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry.

V hodnotenej ÚPD sa uvažuje predovšetkým s rozvojom obytnej funkcie. Vymedzením nových rozvojových plôch pre výstavbu sa vytvoria podmienky pre naplnenie rozvojového potenciálu obce. Väčšina rozvojových plôch sa navrhuje na severnom a východnom okraji obce. Rozvojové plochy č. 1 a 2 priamo nadväzujú na zástavbu obce Záriečie. Rozvojová plocha č. 2 je vymedzená na základe aktuálneho investičného zámeru. Menšie rozvojové plochy č. 3, 4, 5, 6, 7 sú viazané na priestorové rezervy na sekundárnej kompozičnej osi. Najväčšie rozvojové plochy č. 8, 9, 10 sú v záhradách nad úrovňou existujúcej zástavby pri ceste I/49. Rozvojová plocha č. 11 vyplýva taktiež z investičného zámeru, ktorý sa už realizuje na svahu oproti areálu PD. Okrem toho boli vytypované voľné prieluky v zastavanom území obce (bez číselného označenia). Navrhované rozvojové plochy a prieluky majú celkovú kapacitu 122 bytových jednotiek.

Hodnotená ÚPD predpokladá, že pokračujúci rast počtu obyvateľov obce bude generovať dopyt po službách a zariadeniach maloobchodu. Odporúča nové zariadenia občianskej vybavenosti celooobecného významu lokalizovať predovšetkým do vymedzeného priestoru centrálnej zóny obce. Kapacity materskej školy v súčasnosti vyhovujú, je ich však potrebné koordinovať s rozširovaním obytného územia.

Nové plochy pre výrobu sa nenavrhujú. Počíta sa s využitím rezerv existujúceho hospodárskeho dvora PD, jeho revitalizáciou a intenzifikáciou, s rozširovaním zastúpenia prevádzok podnikateľských aktivít, nepoľnohospodárskej výroby a skladov. Nemali by sa

tu však umiestňovať prevádzky priemyselnej výroby a logistiky nadmiestneho významu, s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu.

V návrhu rekreačnej funkcie bol identifikovaný potenciál cykloturistiky, agroturistiky. Prípadné podnikateľské aktivity v oblasti agroturistiky je vhodné sústrediť do existujúceho hospodárskeho dvora PD. V hodnotenej ÚPD sa navrhuje vybudovať samostatnú cyklistickú komunikáciu Púchov – Lysá pod Makytou - št. hranica SR/ČR, ktorá bude mať značný význam aj z hľadiska rozvoja cestovného ruchu.

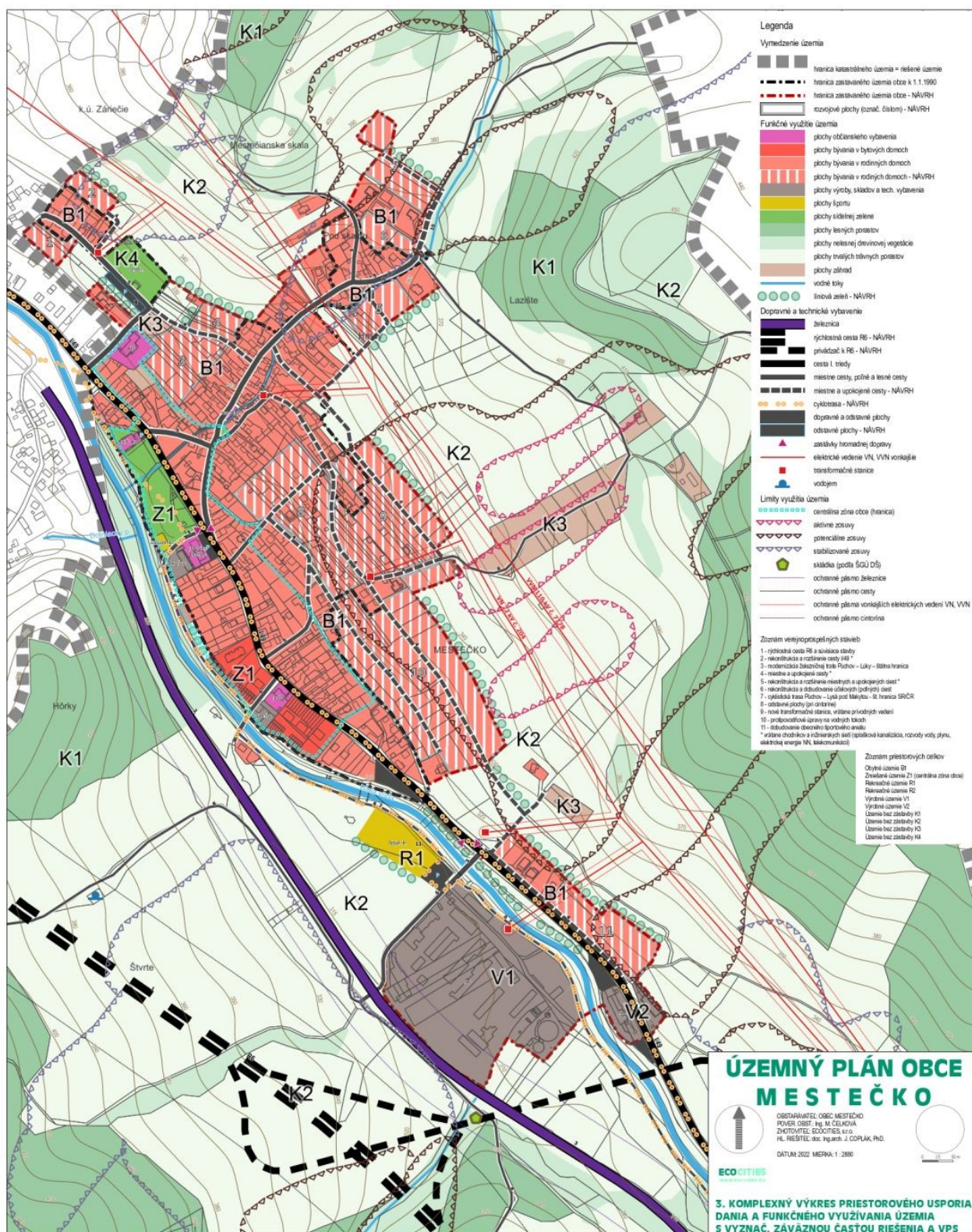
Ďalej sa počíta s dobudovaním oddychového priestranstva pri kultúrnom dome a s revitalizáciou parkovej zelene. Aj v rozsiahlejšom rozšírení obytného územia na východnom okraji obce by sa mali zriadiť menšie plochy verejnej zelene a oddychových priestranstiev s detskými ihriskami. V záhradkárskej osade sa naďalej počíta s jej využitím formou individuálnych záhrad s objektami záhradných chatiek so zastavanou plochou limitovanou do 60 m².

Návrh územného plánu obce Mestečko predpokladá odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa vybudovanie chýbajúceho technického vybavenia pre existujúcu zástavbu (kanalizácie, plynovodu), ako aj napojenie nových rozvojových plôch na inžinierske siete (vrátane splaškovej kanalizácie), vybudovanie nových miestnych ciest a chodníkov, vybudovanie cyklotrasy.

Riešenie návrhového variantu rešpektuje limity prírodného charakteru (topografické pomery, vodné toky, aktívne zosuvy, biokoridory). Taktiež rešpektuje nadradené dopravné a technické vybavenie (cestu I. triedy, železnicu, elektrické vedenia VN a VVN), príslušné ochranné pásma, ako aj návrhy vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie (osobitne návrh rýchlostnej cesty R6).

V porovnaní s nulovým variantom sa v návrhovom variante predpokladá vyššia intenzita rozvoja v istých lokalitách, preto môže byť pôsobenie niektorých vplyvov spojených s novou výstavbou výraznejšie. Nulový variant však nerieši odstránenie existujúcich deficitov a environmentálnych problémov. Predpokladané vplyvy vyplývajúce z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov, nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by negatívne ovplyvnila životné prostredie.

Grafická časť hodnotenej ÚPD - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami

Ostatné výkresy sú súčasťou hodnotenej ÚPD „Územný plán obce Mestečko - návrh“

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie boli použité všeobecne známe informácie o území, publikované napr. na internetových portáloch (katasterportál, Enviroportál, pôdny portál, SHMÚ) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy. Ďalšími východiskovými podkladmi boli plánovacie dokumenty spracované na rôznych hierarchických úrovniach a projektové a iné dokumentácie týkajúce sa riešeného územia:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Atlas máp stability svahov SR v M 1: 50 000
http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoisnomenu/geof/atlas_st_sv
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2011 v platnom znení
- Krajinnoekologický plán obce Mestečko, 2021 (Ecocities, s.r.o.)
- Oficiálna stránka obce Mestečko www.obcemestecko.sk
- Prieskumy a rozbor pre územný plán obce Mestečko, júl 2021 (Ecocities, s.r.o.)
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mestečko na roky 2015 – 2025
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2013 – 2023
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresov Považská Bystrica, Púchov, 2005
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy - aktualizácia, 2018
- Stratégia rozvoja vidieka TSK na roky 2013 – 2023
- Urbanistická štúdia slovensko-českého prihraničného územia, AŽ PROJEKT, 2006
- Územný plán obce Dohňany
- Územný plán zóny Mestečko (neschválený návrh, 2002)
- Územný plán obce Záriečie – návrh
- Územný plán zóny Záriečie
- Územný plán obce Zubák, v znení zmien a doplnkov
- Územný plán VÚC Trenčianskeho kraja (A-Ž Projekt), schválený uzn. vlády SR č. 284/1998, Zmeny a doplnky č. 1/2004 ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja, schválené Zast. Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 23.06.2004 uznesením 259/2004, Zmeny a doplnky č. 2 ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja, schválené Zast. Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 26.10.2011, Zmeny a doplnky č. 3 ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja, schválené Zast. Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 28.05.2018

Významným syntetickým podkladom pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie, ako aj tejto správy o hodnotení, boli výstupy predchádzajúcich etáp tvorby územnoplánovacej dokumentácie – najmä krajinnoekologického plánu obce Mestečko, ktorý analyzoval stav životného prostredia, problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny.

Na základe týchto informácií boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

Samotné hodnotenie – výber hodnotiacich kritérií a stanovenie spôsobu hodnotenia bolo uskutočnené s použitím rôznych metodík, ktoré prezentujú aktuálne výsledky výskumu v danej oblasti, publikované v zborníkoch a odborných prácach.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní tejto správy vyplynuli zo skutočnosti, že pre hodnotené územie chýbajú určité konkrétne údaje charakterizujúce stav zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie – chýbajú výsledky konkrétnych meraní kvality a stavu ovzdušia, povrchových vôd, podzemných vôd, pôdy, hluku atď.

Ďalšie neurčitosti môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi / parametrami.

Na rozdiel od posudzovania vplyvov činností na základe konkrétnych investičných zámerov (EIA) preto v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii ešte nie je možné presne určiť, aké konkrétne činnosti zo spektra prípustného funkčného využitia sa v rámci jednotlivých funkčných plôch, resp. priestorových celkov (krajinnnoekologických komplexov) budú v skutočnosti realizovať.

Uvedené nedostatky a neurčitosti však nie sú zásadného charakteru a všetky podstatné okolnosti pre posúdenie územnoplánovacej dokumentácie boli v tejto správe o hodnotení zohľadňované.

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Územné plány vo všeobecnosti predstavujú účinný nástroj pre koncepčné usmerňovanie rozvoja územia obcí na princípoch udržateľného rozvoja. Súčasný systém územného plánovania garantuje dodržiavanie týchto princípov vďaka integrovaným nástrojom krajinnoekologického plánovania a strategického environmentálneho hodnotenia (v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Už v zadaní na spracovanie územného plánu obce Mestečko a aj v ďalšej etape, pri príprave návrhu, bol deklarovaný cieľ, aby rozvoj obce vychádzal z princípov udržateľného rozvoja a v maximálnej miere zohľadňoval požiadavky ochrany prírody a životného prostredia.

V hodnotenej ÚPD sa uvažuje predovšetkým s rozvojom obytnej funkcie. Vymedzením nových rozvojových plôch pre výstavbu sa vytvoria podmienky pre naplnenie rozvojového potenciálu obce. Väčšina rozvojových plôch sa navrhuje na severnom a východnom okraji obce. Rozvojové plochy č. 1 a 2 priamo nadväzujú na zástavbu obce Záriečie. Rozvojová plocha č. 2 je vymedzená na základe aktuálneho investičného zámeru. Menšie rozvojové plochy č. 3, 4, 5, 6, 7 sú viazané na priestorové rezervy na sekundárnej kompozičnej osi. Najväčšie rozvojové plochy č. 8, 9, 10 sú v záhradách nad úrovňou existujúcej zástavby pri ceste I/49. Rozvojová plocha č. 11 vyplýva taktiež z investičného zámeru, ktorý sa už realizuje na svahu oproti areálu PD. Okrem toho boli vytypované voľné prieluky v zastavanom území obce (bez číselného označenia). Navrhované rozvojové plochy a prieluky majú celkovú kapacitu 122 bytových jednotiek.

Hodnotená ÚPD predpokladá, že pokračujúci rast počtu obyvateľov obce bude generovať dopyt po službách a zariadeniach maloobchodu. Odporúča nové zariadenia občianskej vybavenosti celooobecného významu lokalizovať predovšetkým do vymedzeného priestoru centrálnej zóny obce.

Nové plochy pre výrobu sa nenavrhujú. Počíta sa s využitím rezerv existujúceho hospodárskeho dvora PD, jeho revitalizáciou a intenzifikáciou, s rozširovaním zastúpenia prevádzok podnikateľských aktivít, nepoľnohospodárskej výroby a skladov. Nemali by sa tu však umiestňovať prevádzky priemyselnej výroby a logistiky nadmiestneho významu, s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu.

V návrhu rekreačnej funkcie bol identifikovaný potenciál cykloturistiky, agroturistiky. Prípadné podnikateľské aktivity v oblasti agroturistiky je vhodné sústrediť do existujúceho hospodárskeho dvora PD. V hodnotenej ÚPD sa navrhuje vybudovať cyklistickú komunikáciu Púchov – Lysá pod Makytou - št. hranica SR/ČR, ktorá bude mať značný význam aj z hľadiska rozvoja cestovného ruchu. Ďalej sa počíta s dobudovaním oddychového priestranstva pri kultúrnom dome a s revitalizáciou parkovej zelene. V záhradkárskej osade sa naďalej počíta s jej využitím formou individuálnych záhrad s objektami záhradných chatiek so zastavanou plochou limitovanou do 60 m².

Riešenie návrhového variantu rešpektuje limity prírodného charakteru (topografické pomery, vodné toky, aktívne zosuvy, biokoridory). Taktiež rešpektuje nadradené dopravné

a technické vybavenie (cestu I. triedy, železnicu, elektrické vedenia VN a VVN), príslušné ochranné pásma, ako aj návrhy vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie (osobitne návrh rýchlostnej cesty R6).

Regulácia funkčného využitia územia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie plôch s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúce vzájomné ovplyvňovanie jednotlivých urbanistických funkcií. Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných regulatívov pre výrobné aktivity v zastavanom území, ktoré predídu potenciálnym negatívnym vplyvom na obytné územie a budú garantovať kvalitu životného prostredia. Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálny podiel zastavaných plôch a minimálny podiel zelene. Regulácia maximálnej výšky zástavby a navrhované zásady priestorového usporiadania prispievajú k zachovaniu tradičnej mierky vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny, ako aj kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry.

Návrh územného plánu obce Mestečko nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov s identifikovanými nepriamymi vplyvmi.

Hodnotená ÚPD predpokladá odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa vybudovanie chýbajúceho technického vybavenia pre existujúcu zástavbu (kanalizácie, plynovodu), ako aj napojenie nových rozvojových plôch na inžinierske siete (vrátane splaškovej kanalizácie), vybudovanie nových miestnych ciest a chodníkov, vybudovanie cyklotrasy.

V oblasti technickej infraštruktúry bude mať navrhované dobudovanie splaškovej kanalizácie s čistením odpadových vôd podstatný pozitívny vplyv na hygienické podmienky a komfort obyvateľov. V prípade plynifikácie dôjde aj k pozitívnemu vplyvu na zdravie obyvateľstva - elimináciou znečistenia ovzdušia v zastavanom území, ku ktorému dochádza najmä vo vykurovacej sezóne. V navrhovaných nových rozvojových plochách kvalitu bývania zabezpečí zámer napojenia na všetky inžinierske siete – verejný vodovod, splaškovú kanalizáciu, zásobovanie elektrickou energiou, výhľadovo na plynovod.

V oblasti dopravy ide o návrh rekonštrukcie a rozšírenia miestnych ciest, ako aj doplnenia siete miestnych ciest. Existujúca zástavba je v súčasnosti ovplyvňovaná hlukom z cesty I/49 a tiež zo železnice. Úplnú elimináciu negatívnych dopadov cestnej dopravy v budúcnosti prinesie výstavba rýchlostnej cesty R6, ktorá by tranzitnú dopravu odklonila mimo zastavané územie obce. Návrh koridoru rýchlostnej cesty bol premietnutý do hodnotenej ÚPD z ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja, v znení zmien a doplnkov. Návrhy investícií do nemotorovej dopravy budú mať pozitívne vplyvy na obyvateľstvo, najmä z hľadiska bezpečnosti najzraniteľnejších účastníkov cestnej premávky.

Na ochranu zdravia obyvateľstva je v hodnotenej ÚPD stanovená požiadavka osobitných stavebných opatrení pri výstavbe obytných budov na území so stredným radónovým rizikom podľa vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. V návrhovom období do roku 2040 sa na základe kapacity navrhovaných plôch pre výstavbu prognózuje zvýšenie počtu obyvateľov na 775.

Predpokladajú sa pozitívne sociálne dopady návrhov revitalizácie plôch verejnej zelene a oddychových priestranstiev v centrálnej zóne obce. Vznikne atraktívne prostredie podporujúce sociálne kontakty a potenciálne posilní súdržnosť miestnej komunity.

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie a geomorfologické pomery. Navrhovaná zástavba je podľa možností situovaná mimo zosuvných území. Regulatívy záväznej časti požadujú vylúčiť novú výstavbu na území aktívnych zosuvov a prípadná výstavba na území s výskytom stabilizovaných a potenciálnych zosuvov je podmienená uskutočnením inžinierskogeologického prieskumu. Ďalej, v rámci navrhovaných opatrení sa odporúča stabilizácia (potenciálnych) svahových pohybov úpravou vodného režimu a výsadbou vegetácie, čo možno považovať za pozitívny vplyv.

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia nevyvolá žiadne priame vplyvy na klimatické pomery. Nevýznamné nepriame vplyvy na klímu prinesú niektoré navrhované opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity, ktoré vychádzajú z odporúčaných opatrení Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Z hľadiska vplyvov na ovzdušie navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii počíta s plynofikáciou celej obce, ako aj všetkých nových plôch pre výstavbu v sústredenej zástavbe obce (v II. etape, resp. výhľadovo). Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody. Ide o významný pozitívny priamy vplyv. Pozitívny vplyv strategického dokumentu na ovzdušie možno ďalej vidieť v stanovení regulatívov funkčného využívania územia pre výrobné aktivity. Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii nepočíta so vznikom veľkých a stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia.

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území. Navrhované opatrenia významnou mierou prispievajú k ochrane a zvýšeniu kvality podzemných a povrchových vôd. Ide predovšetkým o dobudovanie splaškovej kanalizácie s čistením odpadových vôd.

Z hľadiska vplyvov na pôdu sa realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory (zosuvy). V návrhu územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov pri obrábaní poľnohospodárskej pôdy, ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou. Táto skupina opatrení predstavuje pozitívne vplyvy na pôdu.

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Celková plocha navrhovaných záberov poľnohospodárskej pôdy je 14,2360 ha.

Spoločenstvá flóry a fauny sa viažu aj na plochy vymedzené ako biocentrá a biokoridory a do týchto plôch činnosti a stavby podľa návrhu hodnotenej ÚPD nezasahujú (vrátane prvkov RÚSES). Naopak, návrhom nových prvkov ÚSES miestneho významu dôjde po ich dobudovaní k pozitívnym vplyvom na faunu. Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia.

V navrhovanom riešení hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok. Krajinný obraz mierne pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Navrhovaný rozvoj nebude mať priame vplyvy na časti krajiny, ktoré sú z krajinnooestetického hľadiska považované za najhodnotnejšie. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, je obmedzená výška objektov v obci a v nových rozvojových plochách. To predstavuje nepriamy pozitívny vplyv na krajinu, vrátane sídelnej krajiny a súčasne pozitívny vplyv z hľadiska ochrany vidieckeho charakteru zástavby.

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne územia ochrany prírody. Možno preto konštatovať nulové vplyvy na chránené územia.

Hodnotená ÚPD vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, čo predstavuje pozitívny nepriamy vplyv. Zdôrazňuje potrebu zachovať charakter historického pôdorysu v najstaršej časti obce, zohľadniť mierku a vidiecky charakter zástavby, zachovať objekty s prvkami ľudovej architektúry.

Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu a prevenciu environmentálnych problémov definuje hodnotená ÚPD v záväznej časti súbor opatrení, ktoré vytvoria predpoklady pre udržateľný rozvoj územia. Viaceré z týchto opatrení predstavujú súčasne odporúčané opatrenia Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

Vplyvy, vyplývajúce z lokalizácie rýchlostnej cesty R6, boli predmetom samostatného posudzovania činnosti (EIA).

Možno teda konštatovať, že územný plán obce Mestečko bude predstavovať základný koncepcný dokument obce s právnou záväznosťou a vynútiteľnosťou. V návrhu záväznej časti riešenia sú definované zásady a regulatívy funkčného využívania a priestorového usporiadania územia, ako aj zásady a regulatívy týkajúce sa ochrany životného prostredia a krajiny a ďalších funkčných systémov obce, verejnoprospešné stavby.

Hodnotená dokumentácia je v celom rozsahu v súlade so záväznou časťou Územného plánu veľkého územného celku Trenčianskeho kraja, v znení zmien a doplnkov. Súlad s

nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je dokumentovaný v kapitole 2.2 textovej časti hodnotenej ÚPD.

Z porovnania variantov vyplýva, že návrhový variant (variant „1“) predstavuje oproti nulovému variantu najvýhodnejší variant budúcej realizácie činností a stavieb v hodnotenom území.

Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia a špecifických požiadaviek na hodnotenie

Správa o hodnotení strategického dokumentu obsahuje rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 5 zákona. V procese hodnotenia a v jeho výstupe – správe o hodnotení boli naplnené všetky body rozsahu hodnotenia, ktorý určil Okresný úrad Púchov, odbor starostlivosti o životné prostredie v liste č. OU-PU-OSZP-2022/000121-017 zo dňa 06. 09. 2022. Hodnotenie, ako aj samotné navrhované riešenie, zohľadnilo špecifické požiadavky, ktoré vyplynuli zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente:

- Písomne vyhodnotiť splnenie alebo nesplnenie (v prípade nesplnenia zdôvodniť prečo nesplnené) všetkých stanovísk podľa § 6 ods. 6 a § 8 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. v platnom znení doručených k Oznámeniu o strategickom dokumente a k Rozsahu hodnotenia strategického dokumentu uvedených v nižšie uvedených Špecifických požiadavkách Rozsahu hodnotenia strategického dokumentu. – **je vyhodnotené**
- Okresný úrad Považská Bystrica - Odbor pozemkový a lesný – **v hodnotenej ÚPD sa neuvažujú žiadne zábery lesných pozemkov ani výstavba v blízkosti lesných pozemkov**
- Okresný úrad Trenčín - Odbor výstavby a bytovej politiky – **SoH a hodnotená ÚPD obsahuje údaje o súlade s ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja, vrátane jeho zmien a doplnkov č. 1-3 a údaje o ÚPD susedných obcí**
- Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky - Odbor stratégie dopravy – **požiadavky sú rešpektované v návrhu ÚPD, v kap. 2.9, 2.12.1, 3.3, 3.8**
- Okresný úrad Púchov - Odbor starostlivosti o životné prostredie - štátna správa ochrany ovzdušia – **je rešpektované (v hodnotenej ÚPD sa nenavrhujú žiadne veľké ani stredné zdroje znečisťovania ovzdušia)**
- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky - Sekcia geológie a prírodných zdrojov - Odbor štátnej geologickej správy – **je rešpektované a zahrnuté v návrhu ÚPD, v kap. 2.13, 3.1 (zosuvy), 3.6 (radónové riziko)**
- Okresný úrad Púchov - Odbor starostlivosti o životné prostredie - štátna správa odpadového hospodárstva – **je rešpektované**
- Okresný úrad Púchov - Odbor starostlivosti o životné prostredie - štátna vodná správa – **je rešpektované / zahrnuté v návrhu ÚPD, v kap. 2.9, 2.12.2, 3.8**

- Okresný úrad Púchov - Odbor starostlivosti o životné prostredie - štátna správa ochrany prírody a krajiny – **návrh ÚSES je v kap. 2.11 hodnotenej ÚPD, pričom navrhované rozvojové plochy do týchto prvkov nezasahujú, ako vyplýva z kap. III.9 SoH; ekostabilizačné opatrenia sú zahrnuté v kap. 2.11, 2.13, 3.6 hodnotenej ÚPD**
- Krajský pamiatkový úrad Trenčín – **je rešpektované v návrhu ÚPD, v kap. 2.5.3, 3.5**
- Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici – **je rešpektované**

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

doc. Ing.arch. Jaroslav Coplák, PhD.

odborne spôsobilá osoba na posudzovanie vplyvov na ŽP (č. 485/2010/OHPV)

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení

Použité boli podklady uvedené v kapitole VI., časti C tejto správy o hodnotení.

Kompletná textová a grafická dokumentácia – návrh územného plánu obce Mestečko je počas prerokovania k dispozícii u navrhovateľa a zverejnená na internetovej stránke zhotoviteľa.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Mestečku, september 2022

Ján Hlinka, starosta obce

.....

(podpis, pečiatka)